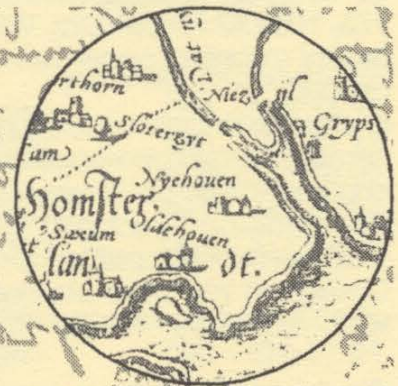
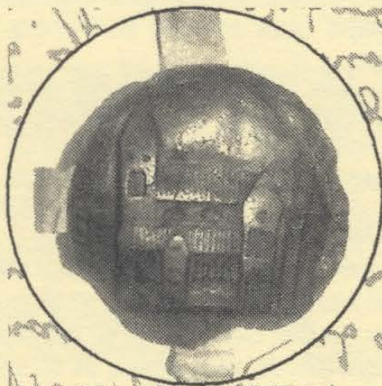

HuppelDePup

HET TIJDSCHRIFT VOOR DE GENEALOOG MET GRONINGSE VOOROUDERS

DOOPIN-
- SCHRIJVING - HU-
WELIJSINSCHRIJVING -
KONTRACT - PREFE-
RIEL - SCHULDPROTODI-
BOEK - RECHTERLIJK,
REGISTER - WEESKAMER -
S - BREUKDODENBOEK - BE-
OHIEREN - CIVIELE ZAKEN - CRIM-
ERZEGELING - BEGRAAFINSCHRIJV-
ARCHIEF - AKTE - VOOGDENBENOEM-
- REGISTERS - TUCHTHUIS - GEBOORTEAKTE
DOOPINSCHRIJVING - HUWELIJSAKTE - LIDMATEN - SE
HUWELIJSBIJZON - SCHEIDINGSAKTE - HUPPELDEPUP
GEVANGENIS - OVERLIJDENSAKTE - MEMORIE
SUCCESIE - VERKOOPTAKTE - NATIONAL
VERPONDING - NOTARIEEL ARCHIEF - L
INTERNET - FERTENTIES - ME
- STEMGEREC
BOEDELIN
- TAXATIE
PROCLA
'STENPA
PROCL
GILDE
CLAMATIE
WEERBAF
ORDONN
VONN
PROG
'E'

HuppelDePup, Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Groningen Jaargang 12, nummer 1

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 8,50 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van € 8,50 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Groningen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten € 3,00. De jaargangen 1994 t/m 2004 (met index) kosten € 8,50 per jaargang, drie jaargangen kosten € 20,00, vijf € 27,50 en elke volgende jaargang € 4,50.

Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers/jaargangen.

Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk half maart 2005** toesturen aan het redactieadres: **Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen** of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl.

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De penningmeester dhr. G. Zuidema (tel.: 050-5776363) zal u graag alle benodigde informatie verstrekken.

Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.ngvgroningen.nl>

Inhoud HuppelDePup

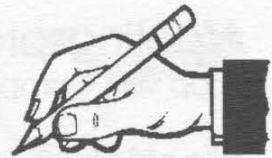
Voorwoord	1
Afdelingsprogramma	2
Agenda	3
Genealogisch voorstellen.	4
Van de bestuurstafl	4
Naamslijsten VII: Turfschippers Pekela, 1765-1768.	8
Een verzameling Hiske's (vervolg) .	10
Jeremias / Meijer	12
Knipseldienst.	14
Kerkhoven en begraafplaatsen . .	15

januari 2005, jaargang 12 nr. 1

Toevalsvondst.	16
Groningse militairen in het Staatse leger vóór 1795	17
Opsporing verzocht	21
De veroordeelde ontleed.	22
Boekenrubriek.	24
Allemaal digit@al (veertien) . . .	26
Nieuws van de archieven.	29
Leuke vondsten	30
Vragenrubriek	31
Diverse mededelingen.	32

Voorwoord

Joop van Campen, voorzitter

De redactie van HuppelDePup (HDP), het bestuur van de NGV-afdeling Groningen, de CALS en coördinator van de Knipseldienst wensen u prettige feestdagen en een gezond en voorspoedig 2005.

Het afgelopen jaar organiseerden we samen met de cultuurhistorische vereniging Stad & Lande en het RHC Groninger Archieven een lezingencyclus over geloven en geloofsstrijd in Groningen. Dit thema sprak velen aan en trok gemiddeld meer dan 90 bezoekers per lezing.

Komend voorjaar gaan we opnieuw met hen een samenwerkingsverband aan en ditmaal zijn er vier lezingen gepland over het onderwerp 'Groningers te water', de Noordelijke scheepvaart, hun schippers en scheepsbouw door de eeuwen heen.

De andere lezingen trokken ook meer belangstelling dan in het seizoen 2003. Helaas moeten we echter constateren dat een minimaal aantal leden de afdelingsledenvergaderingen bezoekt. Hopelijk mogen we u het komend jaar eens ontmoeten.

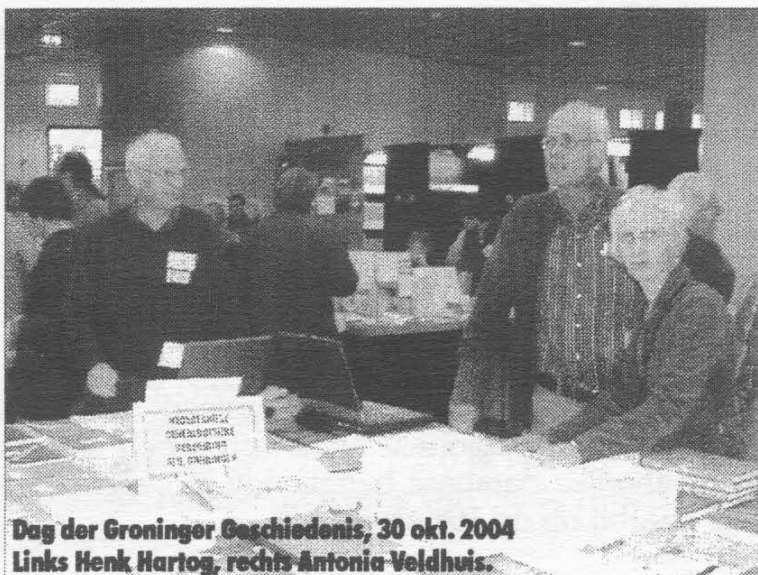
Wij hebben het hoofdbestuur van de NGV laten weten dat we bereid zijn de landelijke Genealogische Dag in 2008 te organiseren. Het bestuur heeft daarvoor ideeën, maar we staan uiteraard open voor suggesties door de leden. Laat het ons dus weten.

De bestuursamenstelling veranderde in het najaar van 2004.

Op de afdelingsledenvergadering van 10 november jl. trad mevrouw Annet Kaman-Broekhuizen als penningmeester terug in verband met toenemende drukte in haar zaak. Voorlopig zal ze de website blijven beheren, maar op termijn zijn we op zoek naar een nieuwe webmaster. Voelt u er wat voor? Meld het ons.

Annet nogmaals bedankt voor de goede samenwerking en bewezen diensten! Ons bestuurslid de heer Gert Zuidema zal voortaan als penningmeester fungeren. In de vacature Zuidema is door het bestuur voorzien. Het redactielid, de heer Eilko van der Laan is bereid gevonden per 1-1-2005 bestuurslid te worden. Toch willen we graag een aantal van 7 bestuursleden om de kwetsbaarheid te verminderen en de continuïteit zeker te stellen. Er is dus nog één openstaande plaats als bestuurslid en als dat u wat lijkt, kunt u contact opnemen met een van de bestuursleden.

Tenslotte wensen we u in deze donkere dagen veel leesplezier met HDP.

Dag der Groninger Geschiedenis, 30 okt. 2004
Links Henk Hartog, rechts Antonia Veldhuis.

Bij de voorplaat

Links:

1. Zegel stad Groningen.
2. Handtekeningen van de broers Derck en Berent Lijphart. (Statenaarchief Drenthe, 17e eeuw).

Rechts:

3. Kaart van Groningen, gezien vanuit zee.
4. Bouwina Kamer, geb. Woldendorp 22-2-1850, overl. Leeuwarden 10-12-1925, geh. met Willem Beintema. Foto is bewerkt.
5. Startadres voor internetonderzoek.

Afdelingsprogramma voorjaar 2005

Joop van Campen en Nico de Oude

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station.

Woensdag 19 januari 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Onderzoek in de bronnen van het Tresoor*

Spreker : dhr. P. Nieuwland

Het Tresoor is op 1-9-2002 ontstaan na een fusie tussen Frysk Letterkundich Museum en Dokumintaasjesintrum (FLMD), Provinciale- en Buma-bibliotheek (PBF) en het Rijksarchief in Friesland (RAF). Met name de bronnen uit de Oud Rechterlijke archieven vòdr 1811 zullen de revue passeren. Dit zijn o.m. bronnen uit de nedergerechten, zoals reces-, hypotheek-, proclamatie-, autorisatieboeken etc. Spreker zal verder stilstaan bij de belangrijkste rechterlijke colleges, hun taken, bevoegdheden en de archieven die ze hebben nagelaten. Op enkele belangrijke onderdelen zal hij tamelijk diep ingaan, zeker die betreffende de zgn. vrijwillige rechtspraak.

In de maanden februari t/m april 2005 organiseren de NGV-afdeling Groningen, de cultuur-historische vereniging Stad en Lande en het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Groninger Archieven gezamenlijk een serie lezingen, getiteld

“Groningers te water”

De sprekers is gevraagd in hun lezing aandacht te besteden aan de rol van netwerken, familieverbanden en om de ontwikkelingen in Groningen te vergelijken met die elders (in aangrenzende gebieden of elders in Nederland). De vier lezingen beslaan tezamen de periode van de 17^e t/m de 20ste eeuw.

Bij het ter perse gaan van HDP waren de titels van deze lezingen nog niet bekend. Wel treft u een omschrijving van de thema's aan.

Woensdag 23 februari 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Spreker : dhr. M. Schroor

Thema : Spreker zal in deze lezing ingaan op de ontwikkeling van vaarwegen, de rol van de stad Groningen en haar gilden en de opkomst van de veenvaart als gevolg van de verveningen. Het accent ligt daarbij op de 17^e en 18^e eeuw.

Woensdag 9 maart 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Spreker : dhr. J. Leinenga

Thema : Spreker gaat in op de bemanning op schepen en besteedt daarbij ook aandacht aan familieverbanden, regionale herkomst, lonen etc. naar aanleiding van zijn omvangrijke database betreffende monsterrollen in Delfzijl. De nadruk ligt daarbij op de 19^e eeuw.

Woensdag 23 maart 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Spreker : dhr. H. Hachmer

Thema : Spreker behandelt de ontwikkeling van de binnenvaart in de Groninger veenkoloniën en vergelijkt deze met de ontwikkeling in het aangrenzende deel van Drenthe. Diverse aspecten komen hierbij aan de orde, zoals de aanleg van kanalen, ontwikkeling van de scheepvaart vanaf de 16^e eeuw, de snikke- en beurtvaart, scheepsjagers, schippersverenigingen en onderwijs van schippers.

Woensdag 6 april 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Spreker : dhr. R. Mast

Thema : In deze lezing behandelt spreker de kust- en zeevaart met aandacht voor scheepsbouw en havens in Groningen. De nadruk ligt op de 20ste eeuw.

Zaterdag 9 april 2005

Aanvang : 10.00 uur (tot 12.00 uur)

Thema : *Afdelings-Leden-Vergadering*

Agenda : De agenda is vanaf medio maart te verkrijgen bij de secretaris.

Zaterdag 23 april 2005

Aanvang : Het juiste tijdstip is nog niet bekend. U kunt in de loop van het 1^e kwartaal 2005 onze website raadplegen, de aankondiging in de Groninger Archieven lezen of anders 050-5992000 of 050-5018214 bellen.

Thema : *Genealogie en Computer*

Deze manifestatie wordt georganiseerd door het Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven en de afdelingen Drenthe en Groningen van de NGV.

Het is alweer vijf jaar geleden dat we voor de laatste keer deze manifestatie hielden. Sindsdien is er veel gebeurd op de elektronische snelweg en op het gebied van digitalisering.

U wordt een gevarieerd programma geboden. Er is een informatiemarkt waar informatie gegeven wordt over genealogische programma's, internet en computers. Amateurgenealogen, verenigingen en instellingen tonen hun computertoepassingen met betrekking tot de genealogie en historie. Tevens worden korte lezingen en/of audiovisuele presentaties gehouden.

Ook kunt u kennis nemen van belangrijke internet-sites, zoals ze de afgelopen jaren werden behandeld in de rubriek "Allemaal digit@@" van ons afdelingsblad HDP. Er ligt bij uw komst een programma c.q. informatieset voor u klaar.

Agenda

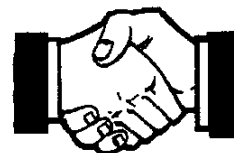
26 febr. Bezoek aan Verenigingscentrum te Weesp. Zie voor informatie blz. 32.

21 mei 52^e Genealogische Dag van de NGV te Steenwijk in Theater-, Sport- en Evenementenhal "De Meenthe", Stationsplein 1, van 10-16 uur.
De dag wordt georganiseerd door de afdelingen IJssellanden, Drenthe en Friesland. NB Ook onze afdeling is met een stand aanwezig.

28 juli Nautisch evenement *Groninger Welvaart*. Grootste scheepvaartevenement dat ooit in de stad georganiseerd is.
- 31 juli

Genealogisch voorstellen

Nico de Oude en Antonia Veldhuis

In deze rubriek komen nieuwe leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn.

Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar antonia.veldhuis@hetnet.nl (voor adres zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

Eilko van der Laan (lidnr. 116543; e-mail: eilko@tiscali.nl) maakt binnenkort deel uit van ons afdelingsbestuur. Hij zit sinds 1994 in de redactie van HDP en heeft daarin de rubriek 'Nieuwe boeken: verschenen of nog te verschijnen'. Hij woont te Leens en heeft twee kinderen. Hij werkt bij de grootste boekhandel van Groningen als afdelingshoofd studieboeken. Zijn interesse in de genealogie en regionale geschiedenis dateert al van ca. 1978. Families, die hij onderzoekt: van der Laan, van der Wijk, Zeven, Steenge (Drenthe), Hartsema, Eekens. Verder gaat zijn belangstelling uit naar boerengeslachten. Andere hobbies: filatelie, tuinieren, computer, lezen, volleybal, spiritualiteit.

Mevrouw **A. Hoekstra-de Vries** (lidnr. 130383) doet onderzoek naar Mekkes (Westerkwartier), Keizer (grensgebied Groningen-Friesland), Auwema (Nuis) en Sipke Freerks de Vries (Opende). Zij doet sinds vier jaar aan genealogisch onderzoek. Ze is begonnen met de parenteel van Christoffel Hendriks de Vries, geb. rond 1670 en overl. 1745 te Sneek. Thans is ze bezig met de kwartierstaat van Sipke Freerks de Vries en Renskje Jans Dijk (Opende, Noordwijk). Daarnaast werkt ze aan de kwartierstaat van Hendrik Mekkes en Metje de Boer (Nuis).

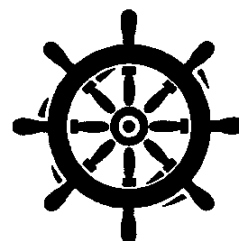
Naast beoefening van de genealogie fotografeert, reist, wandelt en fietst ze. Dat laatste gaat dan over lange-afstandspaden.

De heer **H. Boels** (lidnr. 130566) is sinds 15 jaar – met tussenpozen – bezig met onderzoek naar familie Boels in Westerwolde. De resultaten van dit onderzoek hoopt hij over enkele jaren te publiceren. Daarnaast leest hij graag en luistert even graag naar muziek.

Mevrouw **Zwaneveld** (lidnr. 130358) doet sinds ongeveer een jaar onderzoek naar de familienamen: Zwaneveld (Harkstede, Scharmer, Bourtange), Bosscher (Nieuwolda, Termunten, Bourtange), Klatter (Nieuwolda, Uithuizermeeden, Bourtange). Naast haar genealogisch onderzoek leest en boetseert zij graag.

Van de bestuurstafel, B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde

Op 27 november vond de najaars Algemene Vergadering (AV) plaats in Utrecht. Voor het eerst sinds lange tijd kon ik mij laten vergezellen door een plaatsvervangend afgevaardigde in de persoon van Gert Zuidema. Ik hoop dat de samenwerking met hem net zo goed en plezierig mag zijn als met zijn voorgangers.

Naar aanleiding van de notulen van de AV van 24 april heb ik (nog eens) aangedrongen om iemand te gaan zoeken die de NGV-archieven kan ordenen en inventariseren. Het moet toch mogelijk zijn een VUT-ter, gepensioneerd archivaris of een stagiaire van een archiefopleiding te vinden, die tegen vergoeding van reiskosten (of eventueel een stagevergoeding) deze werkzaamheden wil doen. Een vereniging, waarvan de leden voor de uitoefening van hun hobby aangewezen zijn op archieven, slaat in mijn ogen toch een raar figuur als ze hun eigen archieven niet op orde hebben.

Aan het begin van de vergadering werd een motie voorgelezen van de afd. Computer-genealogie (CG) o.a. over samenwerking met Seniorweb. Op voorstel van het hoofdbestuur (HB) werd deze motie aangehouden voor beraad en advies. De tekst van de motie zal ter kennisname aan alle afdelingen worden gezonden.

Een belangrijk punt van bespreking, zo niet *het* belangrijkste punt, waren de 'Beleidsintenties hoofdbestuur 2005 e.v.'. Deze intenties zijn binnen het afdelingsbestuur ter-dege besproken. Het woord 'intenties' roept bij mij een nogal hoge mate van vrijblijvendheid op. Het zal wel niet zo bedoeld zijn, maar een wat sterkere aanduiding zou beter geweest zijn. Deze intenties zijn een vervolg op de Beleidsintenties 2002/2003. Wat daarbij opvalt is dat er nergens vermeld wordt in hoeverre die intenties zijn gerealiseerd. Nieuwe intenties zijn prima, maar dan moet er wel een evaluatie van de voorgaande bij zijn. Het HB zegde toe dat die alsnog komt.

Bij het punt Financieel Beleid heb ik er op aangedrongen dat, als de HB-penningmeester wijzigingen aanbrengt in de afdelingsbegrotingen, hij daarover tijdig overleg pleegt met de penningmeester van de afdeling. Het is als afdelingsbestuur tamelijk vervelend als je op de HB-begroting ineens een ander bedrag ziet staan voor je afdeling dan je als bestuur hebt ingediend. De penningmeester van het HB, dhr. De Lange, antwoordde dat hij dat in principe wel wil doen, maar dat er dan wel tijd voor moet zijn. Hoe eerder de afdelingen hun begrotingen indienen, hoe meer tijd er is. Verder is er door mij aangedrongen op een grotere vrijheid voor de afdelingen om eigen inkomsten, bijv. afkomstig van eigen publicaties of van geschonken en verkochte tijdschriften, te kunnen behouden.

Bij de ledenwerving is door mij gepleit voor een onderzoek naar de mogelijkheden van een gedifferentieerd lidmaatschap, bijv. met of zonder Gens Nostra (overigens is dat een onderwerp wat om de zoveel tijd weer te sprake komt, maar kennelijk nogal gevoelig ligt, want het blijkt moeilijk te bespreken). Veel leden voelen zich wel betrokken bij een afdeling, zeker als het gebied van die afdeling historisch gezien een eigen karakter heeft, zoals onze afdeling of de afd. Twente. Door de afgevaardigde van de afd. Den Helder, dhr. Poortvliet, werd dit uitgelegd alsof ik de landelijke NGV zou willen ontbinden ten gunste van de afdelingen. Dat was natuurlijk schromelijk overdreven; onze afdeling hecht zeer aan de landelijke NGV, maar wil ook de leden bij de vereniging houden.

De bibliotheken in het Verenigingscentrum (VC) worden gesaneerd. Dubbele exemplaren of boeken en tijdschriften die bij nader inzien niet meer in de collectie passen worden afgestoten. Als u in het VC komt kunt u daar een keuze uit maken. In verband met het toegenomen gebruik van internet en de daar steeds meer beschikbaar komende gegevens, dient het VC vooral iets toe te voegen wat er nog niet is. Zo is de collectie lakzegels onlangs gedigitaliseerd en te raadplegen via internet.

Het HB pleit ervoor om alle afdelingswebsites onder de paraplu te brengen van de landelijke site. Dit heeft als voordeel dat, als een webmaster uitvalt, er gemakkelijk iemand anders het over kan nemen. Verder kan het kosten besparen. De afd. CG kan desgewenst ondersteuning bieden aan afdelingen die nog geen website hebben of die om een webmaster verlegen zitten.

Een compliment aan de redactie van Gens Nostra voor het opfleuren van GN is zeker op zijn plaats. De redactie wil in de toekomst meer educatieve en ondersteunende artikelen plaatsen. Onze afdeling zal daar in de loop van 2005 enige steentjes aan bijdragen.

NGV publicaties komen niet erg op gang. De portefeuillehouders in het HB zouden eens contact kunnen zoeken met de afdelingen om te bezien wat de mogelijkheden op dat gebied zijn. Er moet niet teveel afgewacht worden.

De Genealogische Dag (GD) moet vooral doorgaan zolang het kostendekkend kan. Onze afdeling heeft een plan bij het HB ingediend voor de organisatie van een GD in de stad Groningen in 2008 (2005: Steenwijk, 2006: jubileum in Utrecht, 2007: afd. Zuid Limburg).

De invoering van een gebruikspas zou volgens het HB een garantie zijn voor een betere dienstverlening. Het is te hopen dat de kwaliteit van dienstverlening niet afhankelijk is van een gebruikspas.

Het HB betreurt de concentratie van waterschapsarchieven als gevolg van fusies van waterschappen. Hierdoor wordt uit het oog verloren dat archieven, die van ouds thuis horen in een bepaalde regio, gebracht worden naar plaatsen die historisch gezien niets met die archieven van doen hebben of hadden. Het HB zou graag zien dat de afdelingsbesturen daar tegen zouden protesteren. Ik zie daar niets in. Waterschapsfusies zijn te vergelijken met gemeentelijke herindelingen en daar vindt na verloop van tijd ook een concentratie plaats van de archieven en daar wordt niets over gezegd (en waarom ook?). Meestal komen deze waterschapsarchieven in een grotere plaats en zijn daardoor ook beter bereikbaar.

Het HB overweegt om, met het oog op het positief effect op het imago van de NGV, in de nabije toekomst een internationaal congres naar Nederland te halen of zelf het initiatief tot de organisatie te nemen. Dat juich ik van harte toe.

Bij de behandeling van de begroting 2005 stond niets geraamd voor de jubileumviering in 2006. Volgens de penningmeester moet aan de hand van een mogelijk batig saldo over 2004 bezien worden wat daarvan gereserveerd kan worden voor 2006. De huidige reservering van € 15.000,- is in elk geval nog niet toereikend. De begroting voor 2005 werd ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van een suggestie voor de beoordeling van de beste afdelingswebsite zijn websites van afdelingen bekeken door een jury. Als beste kwam de site van de afd. Kempen en Peelland uit de bus.

Bij de rondvraag is door mij nog voorgesteld om t.g.v. het jubileum in 2006 een boekje te maken over 60 jaar wel en wee van de NGV. Het HB stond er sympathiek tegenover en zou het doorspelen naar de jubileumcommissie.

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Beresteyn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv: Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie

Veenkoloniaal Museum
Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224
www.veenkoloniaalmuseum.nl

Naamslijsten

Willem G. Doombos, Groningen

VII

Turfschippers Pekela, 1765, 1767, 1768

Niet alleen in de Groninger Archieven zijn naamslijsten te vinden. Gelukkig maar! Ook elders in de stad zijn nog schatten verborgen. Op een plek waar de meeste archiefbezoekers nooit komen, de Universiteitsbibliotheek, bevindt zich ook een collectie handschriften. Als voorbeeld noem ik het handschrift Addenda 232. Het is een convoluut (bundel handschriften in één band) van honderden pagina's, dat zowel geschreven als gedrukte stukken omvat waarin wederom schippers een hoofdrol spelen.

Rond het midden van de 18e eeuw moesten plotseling de turfschippers – tot hun grote schrik – lastgeld aan het comptoir van de Langakkerschans [= Nieuweschans] gaan betalen. Het was een maatregel waar zij bepaald niet op zaten te wachten. Gezamenlijk ondernamen zij dan ook verwoede pogingen om hieraan te ontsnappen. In de jaren 1766, 1767 en 1768 organiseerden de Pekelder turfschippers zich. De zaak wordt serieus aangepakt: 'Uit naam en last van het gehele schipperskorps en wesen van de gehele colonie de Pekelaa benefens den ingeneir en schoolmeester. D.J. Houwink'. Wat er precies gebeurde en welke acties de schippers nu ondernamen? Kijk voor deze details eens in de Universiteitsbibliotheek op de zaal OKW [= Oude en Kostbare Werken]. Het hoofd van de studiezaal zal u met alle plezier verder helpen. Hier beperk ik mij slechts tot de geschreven naamslijsten. Succes!

16 december 1765

Geert Jacobs
Hinderk Israels
Kristiaan Jurjens
Arent Harms
Jan Markus Vos
Eltie Derks in kalletiet
Klaas Derks
Albert Jannes in kwaalijteij als olderman
Harm Lienders in kwalit als olderman
Egbert Jans
Pieter Jans
Sicke Alders
Jan Derks

Syourt Poortmans
Jan Egberts
Ocke Harms
Hinderk Jan Koster
Albert Hinderks Backker
Beerent Derks
Harm Harms Buttes
Jacob Reins Fijn
Geert Jacobs als gelastede van Harm
Hinderks Dreijer
Pieter Jans als gielast van Jan Hinderks
Dick
Wilke Garrels
Pieter Jans Groot
Eule Egbers
Jan Derks
Harm Geers Schuir
Tjark Ulbens Pot
Mindelt Jans Miening
Beerent Hinderks
Hindrik Uilen
Willem Lammers
Harm Hindriks
Roelf Klaasens

17 februari 1767

Tjalling Eeijes
Sicke Aalders
Geert Jacobs
Klaas Jans
Eije Sibrants
Yacob Roelofs Suireng

Boele Jans
Allij Geerts
Derk Egberts
Klaas Lodewijks
Ellie Derks

13 maart 1767

Jacob Reins Fijn
Pieter Brons
Albert Jakobs Wijtkop
Hinderk Hermes Wint
Mindelt Jans Miening
Klaes Yakobs Yonker
Gerrit Wygers
Eltie Derks
Albert Harms Louter
Pieter Hinderks
Hinderk Israels
Jan Andreis
Frerik Swirs
Albert Alberts
Jan Corneelis
Ocke Harms
Jurjen Koerts
Geert Jacobs

Ongedateerd [= 1768]

Jacob Harms Heenega
Dit merk † is door Egbert Pieters geset
Roelf Klaasens Koop
Dit is geset † door T Jan Tiesens
Roelf Harms Tuntler
Geert Haarmens Das
Dit is geset † door Klaas Fokkes
Tjark Ulbens Pot
Willem Lammers
Goosen Beerens
Hinderk Pieters
Hindrick Geers [?]
Mindelt Jans Miening
Hinderk Willems
Yan Albers Duesent skor [?]
Klaas Yakobs Yonker
Hinderk Kyrs
Jan Andreis Nap
Dit is geset †E door Jan Egberts
Dit is geset A E door Arent Egberts
Hinderk Arnts
Hinderk Geers

Dese voornstaande merken zijn getekent
in onse presentie [w.g.]
D. Houwink getuige
Tamme Reints D. Ruit [?] getuge

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

II.3 **Brand Jacobs**, ged. Niehove 16-3-1721, begr. Godlinze 17-12-1810, landbouwer op de Korendijk, tr. (1) Middelstum 12-12-1751 met **Swaantjen Jacobs**, ged. Zandweer 20-10-1726, begr. 't Zandt 19-12-1770³¹, dr. van Jacob Joosten en Geeske Aljes; Brand Jacobs tr. (2) (hc. 10-7-1778) 't Zandt 26-7-1778 met **Anje Ebels**, ged. Westerwijtwerd 15-5-1740, dr. van Ebel Nannings en Freeke Gerrits.

Brant Jacobs en Swaantjen Jacobs op het Zant lenen op 25-4-1758³² van de voogden over de kinderen van Gaje Jacobs en wijlen Antje Alberts 250 cgl.

Op 3-11-1760³³ betaalt Brant Jacobs 5 gulden aan de kerk van 't Zandt voor het loon dat 'Wolter verdient heeft van alderheiligen 1759 to alderheiligen 1760'. Gelijksoortige betalingen zijn aangetroffen op 30-11-1761 en 28-2-1763.

Van de onderstaande kinderen zijn drie ongehuwd; deze zullen jong zijn overleden: op 20-5-1763³³ wordt in 't Zandt geld uit het bekken gehaald bij het begraven van Brant Jacobs kind, op 7-7-1763 en op 16-9-1771 betaalt Brant Jacobs aan de kerk voor het gebruik van het rouwlaken.

Gedurende enkele jaren heeft Brant Jacobs geld van de kerk geleend: voor het eerst op 31-3-1772³³ en in volgende jaren betaalt hij rente over een kapitaal van 200 gulden; op 5-5-1778 lost hij dit kapitaal met de nog verschuldigde rente af.

Na het overlijden van zijn eerste vrouw verkoopt Brand Jacobs op 't Zandt op 19-6-1778³⁴ aan Luitjen Luirts en Anje Harms zijn 'behuisinge en schuire staande en gelegen op de Zandster Dijkstal, met de beklemming van 2 heemen en dijkstallen, alsmede de beklemming van 15 grasen buitendijks land', onder het schatregister van Godlinze voor in totaal 2250 gulden.

De inventaris en afkoop van de boedel van Brand Jacobs en wijlen Swaantjen Jacobs wordt te 't Zandt op 8 resp 10-7-1778³⁵ opgemaakt. Voogden over de 5 minderjarige kinderen zijn Alje Jacobs als voormond, Gaaje Jacobs als sibbevoogd en Geert Harkes als vreemde voogd, als meerderjarige kinderen zijn Jacob, Hiske en Geeske Brands aanwezig.

Bij het huwelijkscontract te 't Zandt op 10-7-1778³⁶ getuigden voor Brant Jacobs als bruidegom deze zelfde voogden (zwager resp. broer) en kinderen, terwijl voor Anje Ebels getuigden Ebel Nanningh als vader, Nanne Ebels en Derk Ebels broers, en Trijnje Ebels getrouwd met Alle Willems als zuster en zwager.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Hiske (Wij)Brands**, ged. 't Zandt 1-10-1752, overl. Oldenzijl 15-2-1822, tr. Oldenzijl 19-11-1780 met **Derk Alders van der Zijl**, ged. Oldenzijl 10-11-1754, overl. Oldenzijl 3-9-1812, dagloner, zn. van Allert Egberts en Grietje Derks.
2. **Jacob (Wij)Brands Bouwkamp**, ged. 't Zandt 25-8-1754, overl. Uithuizen 20-9-1829, arbeider, tr. Uithuizen 2-5-1790 met **Ijtje Harms Bouwkamp**, ged. Uithuizen 27-10-1765, overl. Uithuizen 18-6-1829, dr. van Harm Thijs en Elske Jans.
3. **Geeske Brands**, ged. 't Zandt 17-1-1757, begr. Lellens 13-12-1809, tr. Stedum 18-11-1785 met **Pieter Klaassen**, ged. Stedum 10-2-1752, begr. Lellens 5-2-1810, dagloner, zn. van Klaas Jans en Stijnje Pieters.
4. **Trijnje Brands**, ged. 't Zandt 6-4-1759.
5. **Trijnje Brands**, ged. 't Zandt 2-3-1760, overl. na 7-5-1840³⁷, tr. (1) Oosternieland 3-11-1793 met **Jakob Berents**, van Middelstum, overl. 1799³⁸, dagloner; Trijnje Brands tr. (2) Zandweer 18-5-1806 met **Lammert Hin-**

driks, van Startenhuizen.

6. **Alje Brands**, ged. 't Zandt 29-5-1762.
7. **Jan Brands**, ged. 't Zandt 23-4-1763.
8. **Anje Brands**, ged. 't Zandt 15-9-1764, overl. Godlinze 22-8-1816, tr. (1) Godlinze 2-11-1794 met **Hilbrand Pieters Dijksterhuis**, ged. Zeerijp 10-5-1767 ³⁹, overl. Godlinze 23-3-1813, dagloner, zn. van Pieter Hilbrands en Leukjen Leujes; Anje Brands tr. (2) Godlinze 22-5-1815 met **Eisse Pieters Balkema**, ged. 't Zandt 20-9-1775, overl. Eenum 5-1-1828, dagloner, zn. van Pieter Jans en Jantje Jans; Eisse Pieters Balkema tr. (1) met Geertje Klaassens, ged. Godlinze 29-10-1780, overl. Losdorp 29-2-1812, dr. van Klaas Derks en Elizabeth Boukes; Eisse Pieters Balkema tr. (3) 't Zandt 31-12-1821 met Reiske Alberts, ged. Oosterwijtwerd 31-5-1762, overl. Leermens 10-7-1844, dr. van Albert Pieters en Eetje Jans.
9. **Eilke Brands**, ged. 't Zandt 24-12-1765, overl. Hoogezand 7-11-1822, tr. Uithuizermeeden 25-5-1794 met **Jan Eltjes van Dijken**, van Uithuizermeeden, overl. vóór 4-6-1818, doopsgezind, arbeider.
10. **Jan Brands Dijksterhuis**, ged. 't Zandt 2-4-1767, overl. Bierum 24-1-1835, dagloner, tr. 't Zandt 17-8-1794 met **Diewerke Jans**, geb. Garsthuizen 1770/71, overl. Bierum 14-4-1838.
11. **Geertje Brands**, ged. 't Zandt 23-3-1769, overl. Kroddeburen 28-5-1813, begr. Wittewierum 3-6-1813, tr. 't Zandt 26-12-1797 met **Hindrik Jans Damhof (Dam, van Dam)**, ged. Eenum 18-1-1770, overl. Veenhuizen (Dr.) 1829, arbeider, zn. van Jan Jans Damhof en Geertje Eppes; Hindrik Jans Damhof tr. (2) 't Zandt 21-6-1814 met Geertruid Sierts, ged. Ulrum 3-11-1771, overl. Ten Post 27-7-1727, dr. van Siert Klasen en Grietje Klasen.

II.4 **Siewert Jacobs**, ged. Niehove 3-6-1725, begr. Niehove 12-11-1801 ⁴⁰, tr. Oldehove 20-4-1754 met **Teeke Gerrits**, ged. Oldehove 12-8-1725, begr. Niehove 19-3-1791 ⁴⁰, dr. van Gerrit Jans en Trijntje Klaassen.

De weduwe van Pieter Pieters in qlt. daagt op 10-10-1755 ⁴¹ Sijwert Jacobs onder Niehove om binnen 21 dagen 92.10 te betalen voor een half jaar land- en huishuur. Bij de uitgaves van de kerk te Niehove wordt in 1777 ⁴² een bedrag van 2 gl. 4 st. genoemd betaald aan Sijwert Jacobs voor vracht.

Uit dit huwelijk:

1. **Hiske Siewerts**, ged. Niehove 12-9-1756.
2. **Jacob Siewerts**, ged. Niehove 4-3-1759, obiit.
3. **Jacob Siewerts**, ged. Niehove 20-4-1760, overl. Zoutkamp 20-5-1803, schipper, tr. Vierhuizen 1-7-1787 **Aaltje Berends Kolk**, ged. Vierhuizen 12-6-1763, overl. Zoutkamp 27-7-1809, dr. van Berend Alberts en Grietje Gosens.
4. **Roelfke Siewerts**, ged. Niehove 10-4-1763.
5. **Anje Siewerts**, ged. Niehove 1-11-1767.

Genealogie is nooit af, geloof ik. Heb je net het eerste deel van "Een verzameling Hiske's" gepubliceerd, kom je tijdens het intikken van de ledematen van Den Ham / Fransum de doop van stammoeder Hiske Gaijkes tegen; zij werd op 19 mei 1684 in de Fransumer kerk gedoopt als dochter van Gaeijcke Sijwerts en Trijntien Peters.

- 31 HG 't Zandt inv.nr. 39: Diaconierekeningen 1760-87; volgens huwelijksbijlages Godlinze 22-5-1815 Eisse Pieters Balkema x Anje Brants begraven op 5-1-1770; volgens huwelijksbijlages Kantens 5-3-1825 Wijbrand Derks van der Zijl x Geertruid Obbes Schepel begraven op 10-1-1770.
- 32 RA Hunsingo inv.nr. 375, fol. 208.
- 33 HG 't Zandt inv.nr. 39: Diaconierekeningen 1760-87.
- 34 RA Fivelingo inv.nr. 164, fol. 123.
- 35 Ibid. inv.nr. 148.
- 36 Ibid. inv.nr. 166.
- 37 Huwelijksbijlages Usquert 7-5-1740 Jacob Berents Bouwkamp x Anna Stoffers Zwaagman: arbeidster te Uithuizen.
- 38 DTB Oosternieland 22-9-1799: Jacob Berents zoon van Trijntje Brantjes wedwe van Jacob Berents.
- 39 DTB Zeerijp 10-5-1767: kint van Pieter Hilbrands; in overlijdensacte is Hilbrand 45j oud.
- 40 HG Niehove inv.nr. 38.
- 41 RA Westerkwartier inv.nr. 351, fol. 157.
- 42 HG Niehove inv.nr. 76.

Jeremias / Meijer

Petronella J.C. Elema, Groningen

Een familie Meijer komt wel vaker voor, maar de voornaam Jeremias maakte er op eens weer een aardige genealogie van! Niet alleen dat: deze Jeremias Harmens had ook nog een broer Jesaias (die ik later overigens niet meer terugzag in de archieven). Zou dit de invloed zijn geweest van hun uit Bremen afkomstige moeder? Ik vraag mij overigens af, hoe die in Kropswolde terecht kwam...

De man kwam van Foxhol, dat onder Kropswolde viel. In die DTB komen verschillende Harmen's voor, maar gedurende het relevante tijdvak niet één met de vadersnaam Jans. Ik heb hem dus niet nader kunnen identificeren. Hoe zij aan de naam Meijer kwamen, is ook niet duidelijk, maar één van de zoons van het stam-echtpaar, Herman, werd al met die naam gedoopt. In later tijd vond ik de kleinkinderen via een andere zoon, Jeremias, allemaal als Meijer terug. Ook de resterende kinderen kunnen zijn gehuwd en nageslacht hebben gehad, maar dat vond c.q. volgde ik niet.

- I. **Harmen** [ook: **Herman**] **Jans**, van Foxhol, tr. Kropswolde 2-6-1727 met **Sabina Mulders**, van Bremen, lidmaat Kropswolde (op belijdenis, van Foxhol) 14-3-1732.

De twee oudste kinderen zijn klaarblijkelijk geboren in Foxhol, waar zij gewoond zullen hebben, maar gedoopt in Kropswolde. In beide gevallen waren zij alleen vermeld als kind van Harmen Jans. Tussen maart 1732 en maart 1733 moet het echtpaar naar Middelstum zijn verhuisd.

Uit dit huwelijk:

1. **Geessien Harmens**, ged. Kropswolde 11-3-1729.
2. **Jan Harmens**, ged. Kropswolde 22-4-1731.
3. **Annechien Harmens**, ged. Middelstum 11-3-1733.
4. **Jesaias Harmens**, ged. Middelstum 4-7-1734.
5. **Herman Meijer**, ged. Middelstum 10-2-1737.

6. **Jeremias Harmens**, ged. Middelstum 13-3-1739, volgt II.
7. **Geert Harmens**, ged. Middelstum 10-3-1741, jong overl.
8. **Geert Harmens**, ged. Middelstum 19-1-1744.
9. **Derck Harmens**, ged. Middelstum 2-10-1746.

- II. **Jeremias Harms**, ged. Middelstum 13-3-1739, overl. Middelstum 13-6-1808, tr. Middelstum (beide van aldaar) 26-5-1771 met **Fennechien Jans**, bij haar huwelijk van Middelstum, geb. 1746/47, overl. Middelstum (oud 60 jr.) 19-8-1807, klaarblijkelijk dr. van Jan N. en Anje N.

Middelstum 19-8-1807 overleden en op 21-8-1807 aangegeven 't lijk van Fennechien Jans, vrouw van Jeremias Harms, in de Kerkstraat te Middelstum, oud 60 jaren. Op 24-8-1807 is alhier begraven Fennechien Jans, huisvrouw van Jeremias Harms.

Middelstum 13-6-1808 overleden en op 13-6-1808 aangegeven 't lijk van Jeremias Harms, gewoond hebbende alhier, oud 71 jaren, eenmaal gehuwd geweest, en nalatende uit dit huwelijk 6 kinderen. Op 17-6-1808 is alhier begraven Jeremias Harms.

Zij hebben nooit een familienaam gehad, maar in de overlijdensakte van hun dochter Sebina werden zij betiteld als Jeremias Harms Meyer en Fenje Jans Dijkema. Ook enkele andere kinderen dragen, zij het nog niet direct, de naam Meijer. Een broer van Jeremias was gedoopt als Herman Meijer.

Uit dit huwelijk:

1. **Harm Jeremias Meijer**, geb./ged. Middelstum 23-7/2-8-1772, zaagmoleenaar te Menkeweer, overl. Menkeweer (gem. Bedum, huis no. 12, oud 45 jr.) 25-11-1816, tr. Bedum 17-5-1798 met **Stijntje Pieters Danhof**, ged. Menkeweer 24-12-1775, overl. Warffum (oud 67 jr.) 6-1-1847, dr. van Pieter Hanssen en Geertruid Harms.
De onder patroniem geboren dochter Fennechien Harms, geb. Menkeweer 12-5, ged. ald. 2-6-1810, trouwt tweemaal, beide keren onder de naam Meijer.
2. **Anje Jeremias Meijer**, geb./ged. Middelstum 3-2/6-2-1774, daglonersche te Toornwerd, overl. Toornwerd (no. 15, oud 65 jr.) 5-9-1838, tr. (1) Rottum 29-1-1804 met **Sjabbe Menkes [Blink]**, ged. Rottum 27-4-1777, dagloner te Kantens, overl. Kantens (huis no. 64, oud 45 jr.) 9-5-1822, zn. van Menke Harms en Grietje Sjabbes, tr. (2) Middelstum 9-7-1823 met **Jacob Reinders Buurma**, geb./ged. Stedum 30-9/7-10-1792, boerenarbeider, dagloner, winkelier, overl. Toornwerd (huis no. 15, oud 63 jr.) 10-5-1855, zn. van Reinder Jacobs, dagloner te Stedum, en Trijntje Freerks (hij was eerder gehuwd met Trijntje Jacobs Houwer, ook: Slagter).
3. **Sebina**, geb./ged. Middelstum 16-11/26-11-1775, overl. voor 1785.
4. **Jan**, geb./ged. Middelstum 29-4/11-5-1777, jong overl.
5. **Geesje Jeremias** (bij de huwelijksinschrijving van 1804 in Middelstum met de naam Meier, verder steeds onder patroniem), geb./ged. Middelstum 12-9/19-9-1779, overl./ begr. Toornwerd 10-6/15-6-1808, otr. Kantens 20-10-1804, tr. Middelstum 25-11-1804 met **Geert Jans van der Wier**, geb./ged. Middelstum 5-4/26-4-1780, dagloner, overl. Toornwerd (oud 66 jr.) 16-8-1846, zn. van Jan Geerts en Martje Juurts; hij hertr. Middelstum 7-10-1812 Grietje Jans, ged. Middelstum 5-2-1785, dr. van Jan Garms en Anje Hindriks (zij was eerder gehuwd met Ludolf Beerents Klein, overl. Menkeweer 24-2-1810).

Een kind uit dit huwelijk overleed enkele dagen na de geboorte: te Toornwerd 10-6-1808 overl. en op 11-6-1808 aangegeven 't lijk van Geesje Jeremias, huisvrouw van Geert Jans, oud 28 jaren, gewoond hebbende te Toornwert, eenmaal gehuwd geweest en nalatende een kind met haar man; op 15-6-1808 werd zij begraven. Het kind overleed eveneens op 10-6-1808, een uur vóór de moeder, oud vijf dagen.

6. **Jan Jeremias Meijer**, ged. Middelstum 3-8-1783, dagloner, overl. Woltersum (oud 62 jr.) 27-5-1845, tr. (1) otr. Middelstum 29-4-1810 met **Ytjen** [bij de doop: **Iedje**] **Klaassen** [**Gelderloos**], ged. Woltersum 23-5-1790, wonende Westerwijtwerd, overl. Woltersum (oud 39 jr.) 3-8-1829, dr. van Klaas Hindriks en Trientje Eisses, tr. (2) Ten Boer 30-5-1830 met **Geertje Hindriks Bieleveld** [later steeds: **Bielveld**], ged. Woltersum 19-5-1799, overl. (als Geertje Hindriks Bylevelt, oud 53 jr.) Woltersum 11-11-1852, dr. van Hindrik Geerts Bieleveld en Antje Pieters [ook: Anje Hindriks Huisman].
7. **Sebina Jeremias Meijer**, ged. Middelstum 7-8-1785, dagloonster, overl. Usquert (oud 42 jr.) 23-2-1827 (als dr. van Jeremias Harms Meijer en Fenje Jans Dijkema, dagloners), tr. (1) (otr. Huizinge 4-8) Westerwijtwerd 1-9-1805 met **Klaas Eebkes**, geboortig van Westeremden (doop aldaar niet geïdentificeerd), overl. Stedum 3-4-1808, tr. (2) Kantens 19-11-1812 met **Anton Heinrich** [**Antoon Hindrik**] **Niedermöwe**, geb. Enter (Duitsland) 1774/75, dagloner, overl. Usquert (oud 47 jr.) 25-3-1822, zn. van Heinrich Wilhelm Niedermöwe en Anna Catrina Sontag, landbouwers te Enter.
8. **Zwaantje Jeremias Meijer**, ged. Middelstum 14-10-1787, overl. Warffum (oud 59 jr.) 22-3-1849, tr. Warffum 28-8-1817 met **Albert Pieters Muis**, ged. Warffum 17-2-1799, dagloner, overl. Warffum (oud 75 jr.) 16-11-1874, zn. van Pieter Geerts en Elske Alberts; hij hertr. Warffum 23-2-1850 Grietje Jacobs.
9. **Annegien Jeremias Meijer**, ged. Middelstum 5-5-1793, winkeliërsche (1861), overl. Rottum (gem. Kantens, oud 84 jr.) 8-1-1879, tr. Kantens 1-11-1821 met **Pieter Hindriks Meinarda** [**Pieter Abels Menarda**], geb./ged. Warffum 16-2/27-2-1795, kleermakersknecht (1821), kleermaker (1845), overl. Rottum (huis no. 46, oud 39 jr.) 6-6-1845, zn. van Grietje Pieters.

Pieter Hindriks werd in 1795 te Warffum geboren als zoon van Grietje Pieters. Hij trouwde als Pieter Hindriks Meinarda en overleed als Pieter Hindriks Menarda. Tijdens de tussenliggende levensfase kwam hij vooral als Pieter Abels Menarda voor. Mogelijk was het ene patroniem een volledige vernoeming naar zijn grootvader (de vader van Grietje Pieters) en het andere naar zijn onwettige vader?

Knipseldienst

Bij de 'Regionale Knipseldienst' zijn geknipte en zo nodig op alfabet gesorteerde familieadvertenties zeer welkom van de kleine regionale kranten en huis-aan-huis bladen. Ook worden nog een of meer knippers/sters gezocht voor 'Ommelande Courant', 'Hogelandster', het 'Roder Journaal' en 'de Eemslander'.

Adres: F. Renssen, Hoofdweg 396, 9765 CT Paterswolde; renssen@swnet.nl.

Kerkhoven en begraafplaatsen

Reint Wobbles

Inleiding en aanvullingen van Antonia Veldhuis.

Op 15 september jl. hield de heer R. Wobbles voor ruim 75 mensen (dit is het aantal dat de presentatielijst tekende, ongetwijfeld zijn het er dus meer) zijn lezing *De cultuur van dood en begraven*. In rap tempo volgden fraaie dia's elkaar op, vergezeld van boeiende wetenswaardigheden.

Op ons verzoek stuurde Reint Wobbles zijn lezing op, al de volgende dag lag hij in de mailbox. In tweevoud zelfs. Een lange versie, die in zijn geheel te lezen is in het vriendenboek voor Harm van Veen, getiteld *Zicht op vroeger*, met als ondertitel *De popularisering van het regionale verleden*, een uitgave van het Veenkoloniaal Museum Veendam 1999, en de korte die we hieronder afdrucken. Ik voegde er nog enige grafinschriften en een paar leuke feiten uit de lezing aan toe.

Joden, Grieken en Romeinen begroeven hun doden buiten de samenleving, doden waren onrein. In de eerste eeuwen van het christendom bouwde men op graven van martelaren en heiligen kerken en kapellen. Bij een dergelijke plaats wilde een ieder begraven worden, omdat het volgens de toenmalige opvatting bescherming bood tegen de dreiging van hel en verdoemenis.

Zo kwam met de komst van het christendom, ook in onze streken, de gewoonte in en om de kerk, midden in de bewoning te begraven.

In het begin werden geestelijken en zeer verdienstelijke personen in het kerkgebouw ter aarde besteld, later speelden geld en een maatschappelijke positie een rol.

Hoewel in de protestantse traditie een kerkgebouw geen sacrale ruimte is, gingen de protestanten door met het begraven in en rond de kerk.

Het kerkhof, Gods akker, was vroeger een speciale plaats, het was een omgracht of omheind terrein, een hek of een poort gaf toegang. Een rooster bij de ingang verhinderde dat honden, varkens of andere dieren de gewijde plek konden betreden, een dergelijk rooster werd ook duivelsrooster genoemd.

Heidenen en ongedoopten mochten niet in de gewijde aarde worden begraven.

In onze streken voerden kerkpaden en lijklanen vanuit het kerspel naar kerk en kerkhof. Op het kerkhof gold asielrecht, er werd recht gesproken, maar er vonden ook verkopeningen plaats, er werd kermis gevierd en de was werd er gedroogd.

Het begraven in de kerk werd in 1795, bij de wording van de Bataafse Republiek verboden. Na 1813 trok Koning Willem I het verbod weer in. In 1827 werd bij Koninklijk Besluit verboden om in het godshuis te begraven. Vanaf die tijd werden begraafplaatsen aangelegd, eerst bij de steden en later bij de dorpen.

In vroeger tijd, tot in de vorige eeuw, kregen veel mensen geen of een vergankelijk houten grafteken.

De oudste grafstenen dateren in Groningen uit het begin van de 15^e eeuw. Ze zijn gemaakt van Bremer (rood) of Bentheimer (geel) zandsteen. Omstreeks 1500 gaat men Belgische hardsteen gebruiken.

De teksten op de 17^e-eeuwse zerken zijn sober: persoonsgegevens, soms een huismerk of een familiewapen en een zin als "verwachten een vrolijke opstanding door Jesum Christum". In de 18e en 19e eeuw wordt men mededeelzamer: er verschijnen rijmen en symboliek op steeds fraaiere uitgevoerde zerken.

Ook in de 19e eeuw komen de staande zerken, stèles in de mode onder invloed van het classicisme. Opmerkelijk zijn de gietijzeren graftekens op verschillende kerkhoven en begraafplaatsen in de provincie, vaak in de vorm van een obelisk, teken van standvastigheid en deugd. Veel voor zich sprekende symbolen als het doodshoofd, knekels,

de zeis, die het leven afsnijdt, de geknakte of omgewaaide boom en de geknakte bloem beelden op graftekens de dood uit.

De ouroboros, de slang, die in zijn eigen staart bijt, is een eeuwigheidssymbool, zoals de vlinder de opstanding verbeeldt. De zandloper, al of niet met vogel- en vleermuisvleugel, duidt op de tijd die vervliegt, zowel bij dag als bij nacht. Een omgekeerde fakkel dooft als eenmaal het leven. De lauwerkrans en de palmtak wijzen op de overwinning op de dood door Christus.

Op veel kerkmuren zijn nummers die de grafslagen aangeven. Ook is vaak een baarhuisje aanwezig.

Kerkhoven verdienen belangstelling en zorg.

Een paar leuke grafschriften uit zijn lezing, in Pathuis (*Groninger Gedenkwaardigheden*) staan er honderden:

In Woltersum leest men:

*wanneer mijn / oude dag kwam aan,
werd 't lichaam moe, / kon niet meer gaan
gezicht verviel, / mijn kracht nam af
en 'k ben gedaald in / 't duister graf.*

Veelvuldig komt in de hele provincie de volgende tekst voor:

*Afgemat door hoge jaren / Uitgeteerd door ziekte en pijn
moest zij in den grafkuil dalen / en een prooi der wormen zijn.*

Op de Zuiderbegraafplaats kan men het volgende rijm lezen:

*O heilloos jammerdal, o beuzelachtig leven,
ware ons geen uitzicht op d'onstervelijkheid gegeven.*

Wist u dat:

In de kerken van Stedum en Midwolde werden in de 17e eeuw praalgraven opgericht voor borgbewoners. Rombout Verhulst, één van de beroemdste beeldhouwers van die tijd, ontwierp en maakte de monumenten, die tot de mooiste praalgraven in Nederland behoren.

Om te voorkomen dat schijndoden werden begraven, moest men 24 uur wachten voor de begrafenis.

Zonder de andere lezingen te kort te (willen) doen (wij proberen altijd interessante lezingen te vinden), qua opkomst en inhoud was de lezing de moeite waard: U hebt wat gemist!

Tweeling, twee geboortedagen, twee doopdagen, twee doopplaatsen

Ik vond onderstaande bijzonderheid in het doopboek van Garnwerd en Oostum, bij het transcriberen voor het GenLias-project. Hoewel er al eerder kinderen van dit echtpaar zijn gedoopt (twee zoons Hindrick en twee dochters Eeijcke) wordt deze tweeling naar de beide opa's vernoemd.

den 8: Majj (1718) gedoopt tot Garnwert Aijelt, soon van Eenje Luijtjens ende Metjen Aijelts Formier in Kleijn Garnwert geboren den 6: Majj 1718

Luijtjen mede soon ende tweelingh van deselve geboorte als de even voorgeschreven, van Eenje Luijtjens ende Metjen Aijelts gedoopt den 15: Majj tot Winsum, en geboren den 7: Majj 1718.

Bron:

DTB Garnwerd en Oostum. Ingezonden door Jaap Medema te Zwijndrecht

Op zoek naar Groningse militairen in het Staatse leger vóór 1795

Joop van Campen, Roden

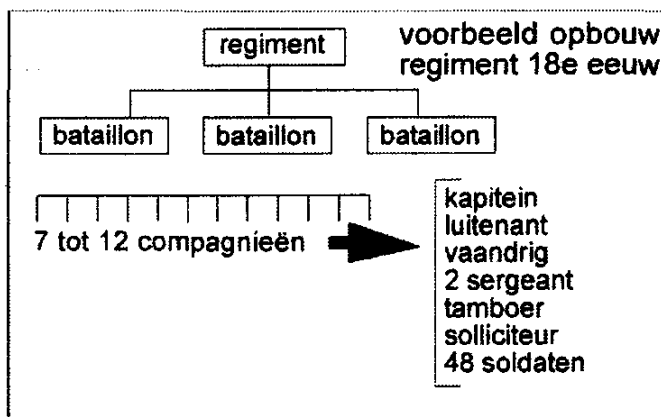
De infanterie van het leger (1576–1795) ten tijde van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden bestond uit ‘ingehuurde’ nationale en buitenlandse regimenten. Het waren beroepsmilitairen en de dienstplicht bestond nog niet.

In het Nationaal Archief in Den Haag bevindt zich het archief van de Raad van State, het uitvoeringsorgaan voor militaire zaken. In dit archief vinden we de z.g. stamboeken van het Staatse leger. Uit de 18^e eeuw zijn een beperkt aantal bewaard gebleven. Zo ook het stamboek van 1772–1795 van het 1e bataljon van het regiment van de luitenant-generaal Berend Baron Lewe van Aduard.¹ Hij was circa 60 jaar commandant van dit regiment dat uit 2 bataljons bestond. Later ook wel het 1e bataljon van het Regiment Nationalen nr. 2 (RN-2) genoemd. Een regiment bestond doorgaans uit 2 à 3 bataljons. Een bataljon omvatte meestal 7 tot 12 compagnieën. Een compagnie in de 2e helft van de 18e eeuw was opgebouwd uit 1 kapitein, 1 luitenant, 1 vaandrig, 2 sergeanten, 1 tamboer, 1 solliciteur en 48 soldaten, waaronder 3 korporaals.

Gelet op de afkomst van de officieren uit het 1e bataljon van het regiment RN-2 had het een Groningse signatuur. Van de 76 officieren uit bovengenoemde periode waren er 41 (54 %) afkomstig uit de provincie Groningen. Het regiment stond echter ter repartitie (d.w.z. werd betaald door) van het gewest Gelderland.

In deze eerste aflevering behandelen we de ‘minderen’, met name de Groningse soldaten. Een stamboek levert de volgende gegevens op:

- A** charge (lees: rang)
- B** naam en toenaam
- C** wanneer aangenomen
- D** duur dienstverband
- E** lengte op kousenvoeten in voeten, duimen en strepen
- F** leeftijd
- G** geboorteplaats
- H** waar eerder gediend/hoe lang
- I** hoe daar vertrokken
- J** beroep
- K** godsdienst
- L** gehuwd/aantal kinderen
- M** door welke officier aangenomen
- N** wat is er verder gebeurd

Soldaten uit de 1^e compagnie

A soldaat **B** **Jacob Pieters** **C** 30-10-1747 **D** tekende voor 8 jaar (jr) 6 maand (mnd), later tekende hij driemaal bij voor totaal 18 jr. en 7 mnd. **E** 5.8.0. **F** 18 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** hoedenmaker **K** gereformeerd **L** gehuwd, 4 kinderen **M** – **N** paspoort d.w.z. hij verliet op 4-10-1774 in Groningen de dienst.

A soldaat **B** **Beerent Jans Tuin** **C** 1-2-1764 **D** 7 jr., daarna nog eens 6 jr. **E** 5.5.2 **F** 18 jr. **G** Eexta (bij Scheemda) **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd

L gehuwd/1 kind **M** – **N** gerengageerd d.w.z. nam 1-2-1773 opnieuw dienst te Groningen. Vervolgens wordt hij opnieuw vermeld in het stamboek. Dat gebeurde bij iedere mutatie.

A soldaat **B** **Beerent Jans Tuin** **C** 1-2-1773 **D** 6 jr. **E** 5.5.2. **F** 27 jr. **G** Eexta **H** in dezelfde compagnie gedurende 9 jr. **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** – **M** kolonel-commandant Hendrik Ferdinand Lewe van Aduard **N** paspoort Den Bosch 6-10-1778.

A soldaat **B** **Albert Sluiter** **C** 10-12-1771 **D** 6 jr. **E** 5.7.2. **F** 28 jr. **G** Groningen **H** regiment Aijlva/ 10 jr. en 9 mnd. **I** paspoort 9-12-1771 **J** verver **K** gereformeerd **L** gehuwd/1 kind **M** – **N** gerengageerd te Leeuwarden 28-3-1777. Vervolgens wordt hij opnieuw vermeld in het stamboek.

A soldaat **B** **Albert Sluiter** **C** 28-3-1777 **D** 6 jr. 9 mnd. **E** 5.7.3. **F** 33 jr. **G** Groningen **H** regiment Aijlva/ 10 jr. en 9 mnd.; in deze compagnie eerder gediend 5 jr. 3 mnd. en 17 dagen (dgn) **I** paspoort 9-12-1771 **J** verver **K** gereformeerd **L** gehuwd/1 kind **M** kolonel Cornelius Baron van Maneil **N** overleden Hellevoetsluis 16-2-1784.

A soldaat **B** **Hilbert Geerts** **C** 7-2-1772 **D** 6 jr. **E** 5.7.2. **F** 25 jr. **G** Midwolde **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** gehuwd/2 kinderen **M** – **N** paspoort te Hulst 6-10-1777.

A soldaat **B** **Geert Clasen Grave** **C** 17-3-1772 **D** 6 jr. 8 mnd. **E** 5.7.0. **F** 31 jr. **G** Ekamp bij Beerta **H** daarvoor gediend bij dezelfde compagnie/6 jr en 7 mnd. **I** paspoort 5-10-1771 **J** – **K** gereformeerd **L** – **M** – **N** paspoort Den Bosch 6-10-1778.

A soldaat **B** **Jan Jacobs** **C** 16-10-1772 **D** 7 jr. **E** 5.5.1. **F** 31 jr. **G** Groningen **H** regiment Hertell/14 jr. en 2 mnd. **I** paspoort 2-10-1772 **J** – **K** gereformeerd **L** gehuwd/1 kind **M** kolonel Cornelius Baron van Maneil **N** paspoort te Namen 4-10-1779.

A soldaat **B** **Jan Willems** **C** 25-3-1778 **D** 6 jr. 8 mnd. **E** 5.7.3. **F** 29 jr. **G** Delfzijl **H** regiment Stavenisse Pous/5 jr. en 6 mnd. **I** paspoort 4-10-1776 **J** schoenmaker **K** gereformeerd **L** gehuwd/3 kinderen **M** kolonel-commandant Hendrik Ferdinand Lewe van Aduard **N** paspoort te Namen 18-10-1779.

A soldaat **B** **Jacob Boerma** **C** 15-2-1779 **D** 6 jr. 10 mnd. **E** 5.7.3. **F** 30 jr. **G** Eelde **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** gehuwd/1 kind **M** luitenant-kolonel Christiaan Meijer **N** overleden, absent 25-9-1782 te Dinteloord in Prinsenland.

A soldaat **B** **Frerik Boerma** **C** 15-2-1779 **D** 6 jr. 10 mnd. **E** 5.6.1. **F** 28 jr. **G** Eelde **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** – **M** luitenant-kolonel Christiaan Meijer **N** gerengageerd te Brielle 3-10-1785. Vervolgens wordt hij weer vermeld.

A soldaat **B** **Frerik Boerma** **C** 3-10-1786 **D** 6 jr. 2 mnd. **E** 5.6.1 **F** 35 jr. **G** Eelde **H** in deze compagnie 6 jr. en 7 mnd. gediend **I** gerengageerd **J** – **K** gereformeerd **L** 1 kind **M** luitenant-kolonel Otto Lewe van Aduard **N** paspoort te

Maastricht 3-10-1791.

A soldaat **B** **Harm Pieter Strankman** **C** 14-8-1779 **D** 6 jr. en 4 mnd. **E** 5.6.3. **F** 18 jr. **G** Winschoten **H** – **I** – **J** kleermaker **K** gereformeerd **L** – **M** luitenant-kolonel Christiaan Meijer **N** gerengageerd te Brielle 25-7-1785. Vervolgens wordt hij weer vermeld.

A soldaat **B** **Harm Pieter Strankman** **C** 25-7-1785 **D** 6 jr. 4 mnd. **E** 5.6.3. **F** 23 jr. **G** Winschoten **H** in deze compagnie 5 jr. en 11 mnd. gediend **I** gerengageerd **J** kleermaker **K** gereformeerd **L** – **M** majoor Cornelius Kamphuis **N** gerengageerd te Philippine 8-4-1791. Daarna wordt hij nogmaals vermeld.

A soldaat **B** **Harm Pieter Strankman** **C** 8-4-1791 **D** voor zijn leven **E** 5.7.1 **F** 29 jr. **G** Winschoten **H** in deze compagnie 11 jr. 7 mnd. en 14 dgn. gediend **I** gerengageerd **J** kleermaker **K** gereformeerd **L** – **M** kolonel-commandant Jan Evert Lewe van Aduard **N** overleden in het hospitaal te Maastricht 17-3-1793.

A soldaat **B** **Pieter Scheldhuis** **C** 15-8-1780 **D** 6 jr. 6 mnd. **E** 5.5.1. **F** 18 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** bakker **K** gereformeerd **L** – **M** majoor Willem Folkers **N** gedeserteerd uit het kasteel te Namen met halsslot 14-7-1781.

A soldaat **B** **Jan Geerts** **C** 10-5-1781 **D** 6 jr. 7 mnd. **E** 5.5.1. **F** 20 jr. **G** Pekel **H** – **I** – **J** bakker **K** gereformeerd **L** – **M** kolonel-commandant Coppen Jarges **N** gedeserteerd te Hellevoetsluis 10-3-1784.

A soldaat **B** **Albert Jans** **C** 22-6-1781 **D** 6 jr. 5 mnd. **E** 5.5.2. **F** 28 jr. **G** Beerster-hamerik **H** – **I** – **J** schoenmaker **K** gereformeerd **L** – **M** Georg Christiaan Meijer **N** paspoort te Coevorden 2-10-1787.

A soldaat **B** **Martinus Scholts** **C** 8-9-1782 **D** 6 jr. 2 mnd. **E** 5.5.2. **F** 24 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** bakker **K** gereformeerd **L** gehuwd/2 kinderen **M** luitenant-kolonel Jan Evert Lewe van Aduard **N** weggezonden met briefje van ontslag te Hellevoetsluis 29-4-1784.

A soldaat **B** **Egbert Abrahams** **C** 22-3-1785 **D** 3 jr. 8 mnd. **E** 5.4.0. **F** 40 jr. **G** Pekela **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** gehuwd/2 kinderen **M** majoor Cornelius Kamphuis **N** paspoort te Coevorden 6-10-1788.

A soldaat **B** **Jan van Ugt** **C** 22-3-1785 **D** 6 jr. 8 mnd. **E** 5.9.0. **F** 40 jr. **G** Groningen **H** 2e bataljon Berend Baron Lewe van Aduard gedurende 13 jr. **I** paspoort 4-10-1769. Zegt dit te hebben verloren. **J** – **K** rooms **L** gehuwd/2 kinderen **M** majoor Cornelius Kamphuis **N** paspoort Maastricht 5-10-1791.

A soldaat **B** **Jan Jurrien Voorsmit** **C** 30-4-1772 **D** 6 jr. 8 mnd. **E** 5.5.2. **F** 19 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** pruikenmaker **K** gereformeerd **L** – **M** – **N** gerengageerd te Groningen 21-2-1774. Vervolgens wordt hij weer vermeld.

A soldaat **B** **Jan Jurrien Voorsmit** **C** 21-2-1774 **D** voor zijn leven **E** 5.5.2. **F** 21 jr. **G** Groningen **H** in dezelfde compagnie 1 jr. en 10 mnd. **I** – **J** pruikenmaker **K** gereformeerd **L** gehuwd/geen kinderen **M** kolonel-commandant Hendrik

Ferdinand Lewe van Aduard aangesteld als korporaal te Brielle 30-3-1785. Daarna wordt hij wederom vermeld.

korporaal **Jan Jurrien Voorsmit** 30-3-1785 voor zijn leven 5.6.1. 32 jr. Groningen in deze compagnie 12 jr. en 11 mnd. gediend aangesteld als korporaal pruikenmaker gereformeerd gehuwd/1 kind majoor Cornelius Kamphuis aangesteld als sergeant te Coevorden 23-3-1789. Hij wordt nogmaals vermeld.

sergeant **Jan Jurrien Voorsmit** 23-3-1789 voor zijn leven 5.6.1. 36 jr. Groningen daarvoor was hij grenadier en korporaal geweest, gedurende 16 jr. en 11 mnd. aangesteld tot sergeant pruikenmaker gereformeerd gehuwd/2 kinderen majoor Cornelius Kamphuis -.

soldaat **Bernardus Pijmel** 19-9-1786 6 jr. 1 mnd. 5.7.1. 25 jr. Groningen regiment Oranje Stad en Lande en Drenthe 5 jr. als soldaat en korporaal gediend paspoort 1-11-1784 - gereformeerd gehuwd/geen kinderen majoor Cornelius Kamphuis met werkpas te Coevorden achtergebleven 30-9-1787.

soldaat **Jan Beerents** 27-8-1787 6 jr. 3 mnd. 5.5.1. 18 jr. Sapmeer - - timmerman rooms - luitenant-kolonel Jan Evert Lewe van Aduard gedeserteerd van het commande te Hoogeveen.

soldaat **Hans Wijgers** 11-2-1788 6 jr. 11 mnd. 5.7.0. 24 jr. Appingedam - - zijmaker gereformeerd gehuwd/geen kinderen majoor Cornelius Kamphuis gedeserteerd uit het kwartier te Coevorden 6-8-1788

soldaat **Jan Willems** 29-3-1788 6 jr. 8 mnd. 5.5.2. 18 jr. Bour-tange - - stoelmatter gereformeerd - luitenant-kolonel Otto Lewe van Aduard gedeserteerd uit het kwartier te Antenelle 2-4-1794. Vervolgens wordt hij weer vermeld.

soldaat **Jan Willems** 14-4-1794 2 jr. 8 mnd. 5.5.2. 24 jr. Bour-tange in deze compagnie 6 jr. en 4 dgn. gediend gedeserteerd 02-04-1794, zich op het kasteel te Antwerpen in arrest begeven 14-4-1794. Door de krijgsraad afge-straft en naar de compagnie gezonden en geplaatst. stoelmatter gereformeerd gehuwd/geen kinderen kolonel-commandant Jan Evert Lewe van Aduard -.

soldaat **Hendrikus van Duuren** 29-8-1788 6 jr. 8 mnd. 5.6.0. 27 jr. Groningen 2e bataljon in de compagnie onder commandant Coppen Jarges gedurende 9 jr. en 6 mnd. paspoort 2-10-1787 - gereformeerd - luitenant-kolonel Otto Lewe van Aduard gearresteerd te Breskens, getransporteerd eerst naar Sluis in Vlaanderen 21-7-1790, met gratie van Zijne Hoogheid geconsi-neerd ad opera publica voor de tijd van 6 jr. te Breda, 30-8-1790 te Philippine.

soldaat **Pieter Roelofs** 7-6-1789 8 jr. 6 mnd. 5.3.3. 18 jr. Sap-meer - - scheepstimmerman gereformeerd - majoor Cornelius Kamphuis ontslagen te Coevorden 2-6-1789.

A soldaat **B** **Eppe Pieters** **C** 7-11-1789 **D** 6 jr. 1 mnd. **E** 5.6.0. **F** 24 **G** Helm bij Groningen **H** in de compagnie van luitenant-kolonel Jan Lijphart gedurende 6 jr. 6 mnd. en 15 dgn. **I** paspoort 5-10-1789 **J** – **K** gereformeerd **L** – **M** majoor Cornelius Kamphuis **N** –.

A soldaat **B** **Antoni Boijzen** **C** 31-7-1790 **D** 6 jr. 4 mnd. **E** 5.5.2. **F** 23 jr. **G** Groningen **H** artilleriecompagnie van kapitein Du Pont, gedurende 5 jr. 4 mnd. en 2 dgn. **I** paspoort 25-7-1790 **J** vijfschaft wever **K** luthers **L** – **M** majoor Cornelius Kamphuis **N** gedeserteerd uit het kwartier te Philippine 15-10-1790.

A soldaat **B** **Geert Jans** **C** 29-2-1792 **D** 6 jr. 9 mnd. **E** 5.6.1. **F** 28 **G** Winsum in Groningerland **H** Pruisische dienst 2 jr. **I** gedeserteerd juli 1790 **J** – **K** luthers **L** gehuwd/1 kind **M** luitenant-kolonel Cornelius Kamphuis **N** overleden in de oud Triersche polder buiten Sas van Gent 8-9-1794.

A soldaat **B** **Jan Smit** **C** 31-3-1793 **D** 6 jr. 8 mnd. **E** 5.7.3. **F** 31 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** – **M** kolonel-commandant Jan Evert Lewe van Aduard **N** overleden in het hospitaal te Maastricht 1-2-1794.

A soldaat **B** **Gerrit Blijma** **C** 11-12-1793 **D** 6 jr. **E** 5.6.2. **F** 34 jr. **G** Groningen **H** – **I** – **J** – **K** gereformeerd **L** gehuwd/2 kinderen **M** luitenant-kolonel Cornelius Kamphuis **N** –.

A soldaat **B** **Jacob Ennes** **C** 31-3-1794 **D** 4 jr. 8 mnd. **E** 5.6.0. **F** 27 jr. **G** Helum bij Slochteren **H** compagnie kapitein Jan Adolph Kestner, gedurende 7 jr. en 3 mnd. **I** gerengageerd en in deze compagnie overgegaan **J** kleermaker **K** gereformeerd **L** – **M** kolonel-commandant A. Raesfeld **N** –.

Bron: Nationaal Archief, Toegang 1.01.19 Archief van de Raad van State, inv.nr. 1955 Stamboek 1^e bataljon van het regiment Berend Baron Lewe van Aduard. Aangelegd 6-5-1772.

Opsporing verzocht

Dit schilderij is ca. 1895 gemaakt door de heer D. van der Wal en afgeleverd aan de Radesingel 24 te Groningen.

Geportretteerde kan zijn heer Van Driesten of Vos, schippers uit Veendam.

Wie heeft inlichtingen over schilder en zijn nazaten resp. geportretteerde ?

P. de Ridders, tel. 013-5092432;
e-mailadres: Ridders@scarlet.nl

De veroordeelde ontleed

Klaas Bijsterveld, Tiny van Campen en Antonia Veldhuis¹

We weten (nog) niet wat onze hoofdpersoon uit dit artikel heeft gedaan, maar het vergrijp is mogelijk voor een deel goedge maakt doordat zijn lichaam ter beschikking kwam van de medische wetenschap. De daarover gevoerde correspondentie is gedeeltelijk in het Nederlands, de universiteit schrijft in het Latijn.

Dinsdag 18 augustus 1657 is er een uitgaande missieve aan drost Daniel Alberti. Daarin staat dat aanstaande woensdag Herman Jansen “van het levent ter doot” gebracht wordt: zijn onthoofding zal plaatsvinden in het Oldambt. Daarna zal men hem herwaarts “overseijnden”, waarna hij “tot dienst end instructie der studenten” in de medische faculteit van Groningen zal worden “geanatomiseert”. Men zal intussen de weduwe en erfgenamen van de gedecolleerden mogen verzekeren dat ze in faueur zullen arbeiden om haar hier voor contentement te doen. Met andere woorden: men zal de familie van de onthoofde naar genoegen hulp geven.²

Op 19 augustus 1657 antwoordt de Drost en hij schrijft dat Jan Tiddes, de substituut in Finsterwolde, het dode lichaam van de gevangene naar Groningen zal brengen. “Het welcke is geleit in de dootkiste van sijn weduwe daer toe bestelt” en waarmee het gehele vermogen van de weduwe opgemaakt is. Hij vertrouwt erop dat U ed: mo: “nae haer gewoonlijcke goedertierentheit hierop favorabelijck sullen letten” en voorts na gedane belofte “ter gelegener tijdt” de weduwe een kleine subsidie zullen geven. Wie de in de brief genoemde “arme onnooselen” zijn is me niet duidelijk. Mogelijk enige kinderen? Het lijk wordt in de late avond afgezonden. Dit vanwege de hitte en om alle oploop en “confusie” te vermijden. De kosten bedragen XLII florijn en 16 stuivers. Onder de brief staat “in der haest uijt Suidtbr.”³

Op de zitting van donderdag 20 augustus 1657 's morgens om 8 uur besluit men dat de kosten van de twee wagens voor het overbrengen van het lijk naar de Academie door hun moet worden gedragen. Uit voorzorg besluit men dat de rector deze eerst betalen moet. Later kan het worden teruggevorderd van de Provincie of ergens anders vandaan. Terwijl de senaat nog overlegt, tonen twee substituten van het tribunaal van Finsterwolde en Winschoten uit naam van de leenman van het Oldambt enige rekeningen. Er is overleg geweest tussen de Rector Magnificus en president Tiassens over de zaak.⁴

Op zaterdagmorgen 22 augustus, wederom om 8 uur in de morgen, is er weer een vergadering. De Rector Magnificus heeft besloten dat er rond het hoofd van Harmen Jans een aanschouwelijke voorstelling moet worden gehouden. Hij zegt dat de studenten medicijnen ook een hand en een voet willen afhakken en de vraag is of het lijk begraven moet worden.

Men brengt de zaak in stemming en besluit dat het lijk niet verminkt mag worden, omdat anders anderen in de toekomst afgeschrikt worden. Het lijk zal op het Nieuwe Kerkhof op eervolle wijze worden begraven en de begrafenis zal direct na de demonstratie plaats vinden. Omdat de kosten voor de Academie (te) hoog zijn, moeten de toeschouwers ook bijdragen.⁴

Harmen Jans is voor augustus 1657 gehuwd met N.N. en overleden (onthoofd) in het Oldambt op 19 augustus 1657. Begraven in Groningen (Nieuwe Kerkhof).

Hij woonde in de buurt van Zuidbroek.

(Hermanni Johannis Suitbroeckiae in Oltamptia ob homicidium capite).

“De anatomische les van Dr. Nicolaes Tulp”
van Rembrandt, 1632.

Voor plaatsing is toestemming verleend
door Het Mauritshuis, Den Haag.
De afbeelding is gehaald van homepage
www.geheugenvannederland.nl.
Het origineel is in kleur.

D. Eijsonius is de op blz. 531 van *Academische Rouw* genoemde Henricus Eijssonius, die leefde van 1620 tot 1690. Hij was een zoon van Rudolphus & Wemela Oosewolts en was gehuwd met (1) Elisabeth Brongers en (2) Sophia Wedda. Henricus studeerde filologie, filosofie en astronomie, theologie en medicijnen. Hij was een leerling van Antonius Deusing en werd in 1654 benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de geneeskunde met anatomisch onderwijs als voornaamste taak. In datzelfde jaar werden reeds voor 50 car. gulden anatomische instrumenten gekocht, waarmee hij secties op lijken van dieren en mensen kon doen. In 1656 werd Jacobus Reneman aan hem als assistent chirurgus anatomiae toegevoegd. Van hem zijn drie openbare secties bekend⁵ en een tweetal privé. Zie *Gezondheidszorg en medisch beroep in Groningen* van Frank Huisman, *Nieuwe Groninger Encyclopedie* en artikel HDP 1996 (blz. 68) van Henk Hartog.

Jan Tiddes, substituut in Finsterwolde (1657). Mogelijk zoon van gerichtsdienaar Tidde Sickes & Wije Harmens, echtelieden in Finsterwolde.

Een andere mogelijkheid is Jan Tiddens uit Oostwold, zoon van Tidde N. en Yde N., trouwt (hc) Oostwold 2-11-1666 Jantien Etkens. Mogelijk was hij eerder gehuwd met Doetjen Herens, zie de boedelscheiden akte Oostwold 12-4-1662.

Daniel Alberti, der beiden rechten Doctor, gezworene van de stad Groningen 1650-1651, drost der beide Oldambten 1653-1679, geb. ca. 1607, ov. 1679, zoon van Albert Peters en Truide Isbrandts, tr. Groningen 19-9-1647 met zijn nicht Taetke Isbrandts, dochter van Hieronymus Isbrandts en Hylke Northorn. Kinderen: 1. Hieronymus Alberti en 2. Hylke Alberti.

- 1 Klaas vond de brieven, transcribeerde er twee, nam menig bron door en corrigeerde het artikel, Tiny vertaalde de Latijnse aktes en Antonia maakte er een verhaaltje van en nam bronnen door. Henk Hartog dacht mee over vindplaatsen evenals Jan Oldenhuis. Frits Ebbens leverde de gegevens van Daniel Alberti en een mogelijke Jan Tiddes.
- 2 Uitgaande missieven, toegang 1605, inv.nr. 325r.
- 3 Ingekomen stukken, toegang 1605, inv.nr. 335r.
- 4 Acta senatus academica, toegang 46, inv.nrs. 16 en 30
- 5 De andere twee waren Philips Christopher Warners, gewezen chirurgijn in Brazilië (ws. in dienst van de WIC), die in Groningen was vermoord (zie RA III a 54, d.d. 25-1-1655 en acta senatus d.d. 25-1-1655) en een arme vreemdeling, waarvan de diaconie de begrafenis kosten moest betalen (acta senatus 6-2-1660).

De volgende bronnen namen we door, maar leverden niets op:

- Rekeningen klooster ter Apel 1657 (toegang 1605, inv. nr. 103r.).

- Stadsrekeningen van de rentmeester 1657 en 1658 (toegang 1605, inv. nr. 332r).
- Rekeningen drost Oldambt (breuken): 1 doos met 1656/57, 1657/58, 1658/59 (toegang 1605, inv. nr. 338r.).
- Diaconie herv. gem. Groningen, in- en uitgaven 1655-1659 (toegang 1329, inv. nr. 511).
- Resoluties Ommelander archief rondom 1657 (toegang 2, inv. nr. 320, 353, 367).
- Rekeningen uitgaven Ommelander archief 1657 (toegang 2, inv. nr. 395).
- Stadsrekeningen 1657.
- RA Wold Oldambt (toeg. 731/6323).
- En uit het Statenarchief (toegang 1): Staatsresoluties 1654-1659 (inv. nr. 12), Acten van resoluties 1655-1659 (inv. nr. 130), Register van uitgaande brieven 1657-1664 (inv. nr. 401), Uitgaven 1657 (inv. nr. 1880) en Uitgaven kloosterrekeningen 1657 en 1658 (inv.nrs. 2395 en 2397).
- Hoge Justitie Kamer (toegang 136).

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Elko van der Laan, elko@tiscali.nl

Nieuw verschenen of nog te verschijnen boeken

De Groningse geschiedenis. De Nederlandse geschiedenis in meer dan 1001 verhalen. Beno Hofman. Uitg. Van Gennep, Amsterdam. ISBN 9055154679; paperback; 248 pagina's; niet geïllustreerd; € 18,00.

In ruim honderd verhalen, afkomstig uit kronieken, dagboekfragmenten, brieven en krantenberichten wordt op een levendige en directe manier meer dan 2000 jaar geschiedenis tot leven gebracht.

Kaarten van Drenthe 1500–1900. H.J. Versfelt; Heveskes Uitgevers 2004; gebonden; 78 pagina's kaarten en 64 pagina's tekst en beschrijvingen; € 49,95.

Door de beschrijvingen en het afbeelden van het grensgebied van Groningen en Drenthe is dit een interessant boek voor de Groninger onderzoeker. Ook zijn er enkele kaarten van Noord Nederland in deze verzameling opgenomen.

Voran over Ebbingpoorten brugge. Bewoningsgeschiedenis van 1621–2003. H. Brouwer. Uitgeverij Profiel, 2004; ISBN 9052943087; ingenaaid; 128 pagina's; geïllustreerd; € 12,50.

Geschiedenis van een 17^e eeuws pand in Groningen, wie er heeft gewoond, hoe ze leefden en hun brood verdienden.

Beno's stad deel 1 en deel 2. Historisch Groningen.

Beno Hofman. In Boekvorm Uitgevers, 2004; ISBN's 9077548122 (dl. 1), 9077548122 (dl. 2); ingenaaid; 160 pagina's per deel; € 12,00 per deel.

Historicus Beno Hofman heeft de gepubliceerde *Hofmans Vertellingen* in het *Dagblad van het Noorden*, die wekelijks verschijnt, in twee deeltjes gebundeld. De vertellingen beschrijven een gebeurtenis uit de geschiedenis van de stad Groningen.

“Voor geld is altijd wel een plaats te vinden.” De firma W.A. Scholten (1841–1892). De eerste Nederlandse industriële multinational.

D. Knaap. Uitg. Van Gorcum, Assen 2004; Groninger Historische Reeks deel 27; ISBN 9023240537; gebonden en stofomslag; 396 pagina's; € 22,50.

Proefschrift over een pionier uit de Nederlandse industriële geschiedenis, Willem Albert Scholten (1819–1892). Scholten begon in 1841 in Foxhol een fabriekje waar aardappelmeel, sago en verf werd geproduceerd. In de loop van 50 jaar groeide dit uit tot een grote internationale onderneming met fabrieken in Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Polen en natuurlijk Nederland. Knaap onderzoekt vooral de motieven en drijfveren van W.A. Scholten.

Recensie

Veenlust, adieu!

De geschiedenis van een spraakmakend gebouw in Veendam.

H.A. Hachmer. Uitgever Aprilis bv, Zaltbommel; ISBN 9059940342; gebonden; 96 pagina's; rijk geïllustreerd; € 18,50.

De oudste aanzet van de naam Veenlust was het aloude Ommelander Huis, een veenkantoor, dat rechtstreeks op de Ommelanderwijk uitkeek. De leden van de Ommelander Compagnie begonnen met het graven in 1653. Door interne strubbelingen tussen de leden verloor het veenkantoor echter haar functie en werd een buitenplaats. In 1729 werd voor het eerst de naam Veen-Lust in een koopakte gebezigd. Het pand was zo representatief, dat het gemeentebestuur er twee maal koning Willem I ontving bij gebrek aan een passende gelegenheid in Veendam en er “... eenige versiering ...” aanbood.

Veenlust was in deze tijd van Elzard E. Engelkens, een rentenier uit Nieuweschans, die er als eerste permanent woonde. Diens tweede echtgenote organiseerde literaire avonden en muziekopvoeringen aan genode gasten uit Groningen, stad en Ommelanden en zelfs uit Ost Friesland.

Engelkens overleed in 1841 en zijn vrouw in 1882. Toen was de grandeur van weleer al vervlogen. Het pand verkeerde in verval en de erfgenaam verkocht het voor de sloop aan een groep middenstanders en fabrikanten. Zij haalden een fraai gebouw van de Wereldtentoonstelling van 1883 naar Veendam en bouwden dit “Duitsche Restaurant” op de plek van het gesloopte pand van Engelkens. Sociëteit Veenlust was daarmee een feit.

Veenlust bood vooral in de beginjaren elk wat wils. Lezingen, komedies, klassieke muziek en exposities. Later kwam er een sportterrein waar de Fransman Chailliey zelfs een vliegdemostratie verzorgde.

In 1929 werd een uitbreidingsplan door het gemeentebestuur aangenomen. Veenlust werd vergroot door de aanbouw van een schouwburg. De bioscoop werd steeds beter bezocht. In de oorlog was Veenlust onder controle van de Cultuurkamer.

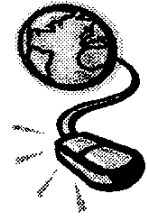
Enkele verbouwingen volgden, maar de exploitatie dook in de 60er jaren in de rode cijfers. In 1965 sloot de bioscoop en de Vereniging Sociëteit Veenlust werd overgedragen aan de gemeente in 1969.

Maar de loop was uit Veenlust. Lege zalen en schulden. Ondanks vele acties en reddingsplannen vanuit de politiek en reddingsplannen verdwenen de laatste resten van het gebouw in 1999 in de containers.

Wat rest zijn de herinneringen van de Veendamers en dit boek, dat de geschiedenis van Veenlust nog eens naderbij heeft gebracht, opdat het niet vergeten wordt.

Alle@@@l digit@@@l (veertien)

Antonia Veldhuis, Veenwouden

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Allereerst maar even iets rechtzetten. In de vorige HDP stond mijn e-mailadres per abuis vermeld met een streepje. Het juiste adres is antonia.veldhuis@hetnet.nl. Met stip dus. Ook deze keer las ik voor u (computer)tijdschriften (o.a. *Gens Data*, *Computergeneaal* en *Computer Idee*) en bezocht diverse homepages, waarvan drie naar aanleiding van een tip van lezers.

Soms verdwaal je tijdens het surfen. Natuurlijk kun je via **vorige** steeds teruggaan, maar zelf maak ik vaak een print als ik op een homepage zit waarvan ik denk dat hij wel interessant kan zijn en hem later mogelijk nog wel eens wil zien. Onderin staat het adres, zodat hij altijd terug te vinden is. Bent u een homepage tegengekomen waarvan u denkt dat de genealoog er iets aan heeft, stuur me het adres. Dat mag natuurlijk ook die van uzelf zijn. Verder dient u te weten dat vanaf de vorige *Alle@@@l digit@@@l* Bert Kranenborg de homepages controleert.

N.a.v. een vraag over hoe de CD's, die ik op de harde schijf heb opgeslagen om ze zo in een keer te doorzoeken, daar krijg: Maak in de **Windows Verkenner** (ook wel **mijn documenten** of **filemanager** genoemd) (gele map met vergrootglas ervoor) een nieuwe map aan (**bestand, nieuw, map**) onder bv. **mijn documenten** en geef die een logische naam. **CD's boeken** zou dus kunnen. Open **Windows Verkenner** nog eens (dan heb je er twee open, dat vind ik gemakkelijker werken) en doe de CD in de drive van de computer. Openen. Selecteer de CD (wordt blauw), via **bewerken, kopiëren** doen. Daarna naar de andere **filemanager** gaan en daar de CD plakken in **CD's boeken** via **bewerken, plakken**. De index dient daarna wel even opnieuw te worden ingesteld.

Bestuur NGV en redactie HDP van Groningen lezen alle afdelingsbladen, omdat er met alle afdelingen een ruilabonnement is. Dat is leuk en gratis. Wilt u weten wat we hebben gelezen, dan kunt u de inhoud van alle afdelingsorganen inzien op <http://go.to/gepermeteerd>, de thuisbasis van de NGV-afdeling 's-Hertogenbosch – Tilburg. Links, in groene kaders, staan diverse items. Tweede van boven staat **afdelingsbladen**, aanklikken geeft een bladzijde met alle afdelingsorganen. Er staat bij of de afdeling/het blad op internet staat en (laatste kolom) de inhoudsopgave sinds 1997. HDP staat voor een deel op internet, maar daar heeft u natuurlijk al eens gekeken. Ook rechtstreeks te bereiken via www.ngvgroningen.nl.

Jan Feringa stuurde me als tip homepage www.westfalengen.de/PDF/band15.pdf en schrijft daarbij: "De bisschoppen van Münster hebben zich altijd zeer creatief getoond in het bedenken van allerlei belastingen. Voor genealogen en historici die streken onderzoeken die onder dit vorstbisdom vielen is dat heel prettig. Van dergelijke belastingheffingen zijn vanaf 1498 veel *Steuerlisten* bewaard gebleven, met gegevens over bewoners, afdrachten, boerderijen enz. Op de link is een overzicht van honderden lijsten te vinden, totaal zo'n 93 pagina's. Houdt rekening met enige inlaadtijd". Dat viel mee.

Petronella Elema noemde de link www.harryperton.isdit.nl. Ik bezocht hem voor u, d.w.z. de pagina. Links op de homepage staan twee aan genealogie gerelateerde links, met bovenaan **eerste kadaster** (de woonomgeving). Ik heb het maar weer eens gepro-

beerd en toen dat niet lukte ben ik op hun uitnodiging ingegaan om vragen te beantwoorden over de gebruikersvriendelijkheid van hun homepage. Inderdaad ja.

De tweede door Harry genoemde link **Reclamemuseum** is over het gebruik van reclame gedurende de laatste 150 jaar. Ik deed de virtuele reis (op eerste tabblad in menu klikken) door de periode 1960 –1975. Affiches, advertenties e.d. uit mijn jeugd. Zoeken in de collectie kan op 30.000 reclameuitingen via derde tabblad **collecties**.

De site is nog volop in ontwikkeling. Binnenkort wordt de layout veranderd en komen er nieuwe items bij.

Henk Hartog attendeerde me op www.anno.nl. In de vorm van een verhaaltje rondom een persoon geeft deze site informatie over werken, wonen, voeding, leefstijl, gezondheid, geloof en normen over een bepaalde periode in de Nederlandse geschiedenis. Het middendeel van de pagina geeft kort de hoofdstukken weer, bij meer aanklikken komt het volledige verhaal. Via **tijdsbeeld** (rechts, onder **Anno** en **over anno**) komt u op een pagina met links een stippellijn. Door hierop te navigeren komt u op verschillende perioden in de Nederlandse geschiedenis. De balk begint bij 1500 en is ingedeeld per 10 of 25 jaar.

Ik probeerde 1675 tot 1700 en las een aardig verhaaltje over een Hugenoot die naar Groningen uitweek. Ik weet nu dat hij de pruikenmode meenam en het eten van wafels introduceerde. Dat hij regelmatig in het Franse koffiehuis in Groningen kwam, waar verlotingen werden gehouden. Op de rechterkant van de homepage belangrijke algemene gebeurtenissen in die periode, eronder links naar andere sites: Admiraal de Ruyter, Antony van Leeuwenhoek en de Hugenoten. Ook op deze pagina weer een zoekmogelijkheid en een regelmatig wisselend item. Toen ik de eerste keer keek was dat regels voor schoolmeesters in de 16^e eeuw, sporters en de schoolstrijd.

Een leuke pagina over het leven van de gewone man/vrouw.

<http://vankuier.favos.nl> is een verzamelpagina met voornamelijk genealogielinks naar andere sites, o.a. startpagina voor genealogen, links naar Mormonen, emigranten, Molukkers, bidprentjes, DTB Giethoorn, Amersfoort digitaal, België en Duitsland. Per onderwerp en per provincie zijn de 20 rubrieken met 128 links verdeeld. Leuk om eens wat rond te surfen.

Namen van door u geselecteerde **Favorieten** kunnen wel eens wat onduidelijk zijn. De oplossing is dan er een eigen naam aan te geven. Dat doet u door op de betreffende favoriet in uw voorkeurslijst te gaan staan en het rechter muisknopje in te drukken. Derde van onderen staat **Naam wijzigen**. Wilt u deze homepage naar een andere plaats dan volstaat de linker muisknop ingedrukt houden en daarheen slepen. Wilt u alles alfabetisch dan gaat u op een willekeurige favoriet staan, houdt de rechter muisknop in en geeft **Sorteren op naam**. Andere mogelijkheden onder de rechter muisknop zijn **off line maken** spaart telefoonkosten) en **verwijderen**.

Soms wil je alles gewoon eens wat duidelijker zien. Dan kan door het indrukken van **F11**, dit geeft een groter scherm doordat de balk bovenin dan verdwijnt. Wilt u die weer terug dan gewoon weer **F11** doen. Door **F4** in te drukken kunt u zien welke homepages het laatst zijn gebruikt.

Aan deze 1007 woorden (in het tekstverwerkingsprogramma de tekst blokken en via **extra** in de bovenste balk naar **woorden tellen** gaan) heeft u voorlopig waarschijnlijk wel genoeg. Surf ze, en heeft u tijd over en **favorieten** die ook voor anderen de moeite waard zijn: stuur ze me!

COPYRIGHT!

Partners in opmaak & repro

**zwart/wit laserprints
full color laserprints
zwart/wit kopieën
kleurkopieën
inbinden & afwerken
grootformaat kopie & print
full color posters
lamineren tot A0
faxservice
internet
computeropmaak (DTP)
kantoorartikelen
transferdruk (opdruk op
t-shirts, mokken en andere materialen)**

gratis haal- en brengservice voor bedrijven en instellingen

Kerklaan 49-51 Groningen, 050-5714666
kerklaan@copyright.nl

Osloweg 134 Groningen, 050-3188034
zuidoost@copyright.nl

Kanaalstraat 15a Roden, 050-5016519
roden@copyright.nl

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000;
www.groningerarchieven.nl

GenLias

Sinds enige tijd zijn de overlijdens (t/m 1942, als de gemeente toen nog bestond) van de volgende gemeentes via het GenLias-bestand (www.genlias.nl) te raadplegen: Adorp, Aduard, Bourtange, Grootegast, Harkstede, Oldehove, Oldekerk, Oude Pekela, Siddeburen, Westerlee en Windeweer.

Binnenkort volgen (of zijn reeds gevolgd) Baflo, Bedum, Beerta, Finsterwolde en Kloosterburen.

Nieuwe genealogieën in de studiezaal (toegang 1957)

21973 **Feitsma**. *Familieboek Feitsma*. Eigen uitgave, 2003, 196 blz. met index. De familie Feitsma van Kollum: over de voorouders en nazaten van Jan Jans Feitsma, geboren 1755 te Lutjegast, en Antje Eeuwes Wiersma en de geschiedenis van de Feitsmastate. De naam Feitsma is ontleend aan de naam aan de boerderij waarop hij boerde; de Feijtsma-state (of -sate) in Kollumer Oude Zijl. Deze Feijtsma-state was vernoemd naar de voormalige eigenaren: het geslacht "Van Feitsma" een adellijke, uitgestorven, familie die in vroeger tijden eigenaar was van het landgoed. De stamouders van de huidige familie Feitsma zijn Derck Jans en Ebeltje Jiljes te Doezum.

21974 **Corporaal**. *Het Groningse geslacht Corporaal*. eigen uitgave 2004, 132 blz. met index. Het Groningse geslacht Corporaal, afstammend van Evert Berends, die op 12 december 1778 werd gedoopt te Oude-Pekela, is in dit boek beschreven. De rode draad door de Groninger Corporaals is de scheepvaart.

21987 **Van der Molen**. *Van der Molen, Vandermolen, Van Der Molen, Vander Molen*. Eigen uitgave, 63 blz. De stamvader van deze geëmigreerde Van der Molens is Berent Peters, geboren circa 1660. Hij leefde in Uithuizermeeden. Het geheel is verlichtigd met veel foto's.

21994 **Ritterbusch, Ridderbos**. *Stamreeks Ritterbusch, Ridderbos - Ridderbos Freek*. Eigen uitgave, 2003, 85 blz. De stamouders van de Groninger Ridderbosch e.a. zijn Hans Ridderbusch tr. (1) 1689 te Reelkirchen (D) met Anna Marike Meschhausen en tr. (2) Maria Crudups. Een nakomeling uit de 5^e generatie Conrad Ridderbosch, geb. 10-5-1795 te Lemgo (D), was de eerste die zich in Nederland vestigde, waar hij in 1823 in Delfzijl trouwde met Geesje Beerends Lestestuver.

22013 **Becker**. *Familie Becker, 1725-2000*. Eigen uitgave, 2000, 46 blz. De stamvader Hendrikus Becker trouwde voor 1725 met Catharina Brummer. De achterkleinzoon van Hendrikus, Johan Gerrard Becker en zijn vrouw Anna Catharina Rüschen kwamen uit Altenberg in Duitsland. Ze vestigden zich in Horsten (Onstwedde).

22014 **Sikkens**. *Het geslacht Sikkens: rondom Jelis en Geertruida*. Eigen uitgave, 2004, 86 blz. De stamboom is enkelvoudig d.w.z. dat het vanaf de ouders (de zevende generatie) van de auteur uitvoeriger beschreven is. De stamvader is Mecke Sikkens. Hij trouwde in 1686 te Sebaldeburen met Maije Thomas. Ze vestigden zich in Niekerk in het Westerkwartier.

Doe UEdHW te weten dat vriedag den 15 Febr: 1771 door scheuvellopers een weddeloop is gehouden, waar van daags te voren Geert Gnodde contracten had geschreven op wat uiren tot 3, 4 touren was bepaalt, de hoofden en anvoerders zijn vele geweest en wel voornamelijk Geert Gnodde en Frerik Bour in Sappmeer, de lopers of partijen was voornamelijk de appoteker H. Heres met veel schippers volk die tegen hem liepen, dog alle de appoteker sjokkeerden en zoo veel drank inpresten dat stabel dronken was, en zodanig gevallen op 't ijs dat Berend Roelfs zeide 't gezien had dat hem dogte niet levendig weer zoude opstaan en hem grouwelt had, dat spil langer an te zien, en 's avons de apoteker gekwets en heel bezopen verscheiden sterk na huis gesleept, zoo dat in alles zoo baldadig 't er zoo is heergaan, dat er elk door 't carspel van te zeggen weet, ook in 't huis van Derk Ruiten in Sappmeer daar de vergaderinge was nog slagerie voorgevallen van Moses Samels en Jan Ottes etc. die hier van konnen getuigen, zijn Aaldrik Hes, Epke Tammes, Roelf Geerts en Hindrik Franzens en meer andere etc.

[w.g.] H. v.d. Warf

Bron:

GrA, RA Selwerd en Sappemeer, toegang 730, inv.nr. 1555, d.d. 21-2-1771; brief van de schulte H. van der Warf te Sappemeer.

... ende ander onnut volck ...

Henk Hartog

“... is bij ons oeck alsoe entsloeten, dat ghij alle vrouwen, kinder, jungen ende ander onnut volck daetlicken van u sult doen vertrecken ende alle victuallie ende etelwaaeren, oeck garste, rogge ende ander gewass soe daer in der naheijt bij den huesluijden bevonden soelen moegen worden am spoedichsten in de voerschreven schantse doen brengen ...”

Bron:

Archief Rood voor Reductie [Secretarie-archief stad Groningen voor 1594], inv.nr. 17.1, fol. 88vo, d.d. 9-8-1580. Brief van Burgemeester en Raad van Groningen aan de hoptmannen Jacob Vinckenborch en Peter Swart, die zich in de vesting Delfzijl bevinden.

Een Groningse in Rotterdam in 1653

Al zoekend op de website van het gemeente archief Rotterdam kwam ik een acte tegen betreffende Groningers in een periode dat de bronnen in Groningen spaarzaam worden. Heelaas is geen exacte plaatsnaam genoemd, maar mogelijk kan iemand er zijn voordeel mee doen:

Trijntge Hansdr, 39 jaar, weduwe van Jan Meyndertsz, paerdecoper, verklaart op verzoek van haar 3 broers Henrick, Reuwken en Claes Hansz en haar 3 zusters Grietge, Cornelisge en Niesge Hansdr, alle wonende in Groeningerland, dat zij 19 jaar geleden bij haar huwelijk van haar ouders Hans Heyndricx en Cornelisge Reuwsken een jonge koe en een bed met toebehoren heeft ontvangen.

Bron:

Gem.Arch. Rotterdam, ONA Rotterdam, inv.nr. 213, acte 227, folio 426, d.d. 30-6-1653 (notaris Jacob Duyfhuysen jr.). Ingezonden door Klaas Reuvers te Lelystad.

Vragen en antwoorden

redactie Thijs IJzerman

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Voor deze rubriek gelden enkele "spelregels":

- Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk.
- Per inzender worden in deze rubriek niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt dan worden deze 'uitgesmeerd' over meerdere afleveringen.
- Als er een antwoord komt of u weet het antwoord op een vraag, stuur deze dan niet aan de vragensteller(sters) maar aan de samensteller van de vragenrubriek. Op deze manier kunnen ook andere lezers profiteren van de antwoorden.
- Wanneer u uw vraag of antwoord met behulp van een tekstverwerkingsprogramma heeft opgesteld, kunt u de redacteur van deze rubriek een hoop tikwerk besparen door uw vraag/antwoord op een diskette of floppy op te sturen. Teksten graag in WP 5.x, Word 7 of ASCII en een uitdraai of print bijvoegen. U krijgt uw diskette/floppy z.s.m. terug indien u dat wenst.
- De redactie behoudt zich het recht voor om uw vragen in te korten of te herformuleren.
- Het is niet de bedoeling dat de redactie op zoek gaat naar het antwoord; dat moet van de lezers komen.
- U kunt uw vragen en antwoorden rechtstreeks richten tot de redacteur van de vragenrubriek: M.J. IJzerman, Hoëndiep 117, 9743 AP Groningen, tel./fax 050-31 19707; e-mail: thijs.ijzerman@planet.nl. Denk eraan bij alle correspondentie uw **postadres** te vermelden. Graag **altijd voldoende porto** voor antwoord bijvoegen (óók als u uw vraag via een andere redacteur instuurt).

VRAGEN

2005/1 HERTOOG

In verband met een historisch onderzoek van de buurtschap Halfweg te Hoogkerk zoek ik verwanten van Arie Hertog, ondernemer te Groningen, wonende te Hilversum (1924), (mede)oprichter van de Fa. Dethmers & Co te Sneek en Hoogkerk. Ook graag foto's.

Thijs IJzerman, Groningen

2005/2 MARCUS

In verband met een historisch onderzoek van de buurtschap Halfweg te Hoogkerk zoek ik verwanten van Hartog, Jozef (1868-1939) en Emanuel Abraham (1870-1934) Marcus, kooplieden, wonende te Groningen 1924). Ook graag foto's.

Thijs IJzerman, Groningen

2005/3 ONNES

In verband met een historisch onderzoek van de buurtschap Halfweg te Hoogkerk zoek ik verwanten van Onno Onnes, landbouwer en veehouder, wonende te Haren en Hoogkerk (rond 1929), Ook graag foto's.

Thijs IJzerman, Groningen

2005/4 KOSTER

Hindrik Hindriks Koster, geb. 14-5-1778 te Wymeer(D), overl. 12-9-1845 te Nieuwe Pekela, getr. met Freerkje J. Harms Mulder, geb. 1785 te Nieuwe Pekela en overl. 3-6-1854 te Nieuwe Pekela. Kinderen:

- Harm Koster, geb. 16-8-1821 te Nieuwe Pekela;
- Freerk Koster, geb. 22-2-1826 te Nieuwe Pekela.

Gevraagd: nadere gegevens van beide zonen.

E.G. ten Cate, Zwolle

2005/5 KOSTER

Hindrik Koster, geb. Nieuwe Pekela 21-9-1812, overl. Danzig 13-8-1855, scheepskapitein, getr. met Janneke Tijssens Bakker, geb. Hoogezand 14-10-1814, overl. Wildevank 15-2-1880. Zoon uit dit huwelijk:

- Ties Koster, geb. Nieuwe Pekela, 15-10-1842.

Gevraagd: nadere gegevens van Ties Koster.

E.G. ten Cate, Zwolle

Diverse mededelingen

Voorlichtingsbijeenkomsten voor beginnende onderzoekers voorjaar 2005

Bij voldoende belangstelling organiseren wij i.s.m. de Groninger Archieven ook komend voorjaar weer een (paar) voorlichtingsbijeenkomst(en). Aan de orde komen: de algemene gang van zaken rond onderzoek en raadpleging van stukken, en het gebruik van allerlei materiaal en catalogi, zoals de bibliotheekcatalogus. Speciale aandacht is er voor materiaal voor familieonderzoek. Middels opdrachten en met begeleiding leert u snel de weg te vinden in dit materiaal. Deelname is gratis.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de redactie van dit blad (H.J.E. Hartog, adres zie achterin dit nummer, of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl).

NGV 60 jaar

In 2006 viert de NGV haar 60-jarig jubileum. Het ligt in het voornemen om ter gelegenheid hiervan een CD-rom met kwartierstaten uit te geven. De door het HB ingestelde commissie ter voorbereiding van dit jubileum roept de leden op om kwartierstaten in te zenden. Voorwaarden voor inzending:

Kwartierstaten dienen te bestaan uit 5 generaties, te beginnen met een persoon, geboren voor 1930. Bestandsvorm: Pro-Gen of Gedcom.

Wilt u alvast nagaan of u een kwartierstaat heeft, die voldoet aan de voorwaarden en die u graag op de CD-rom geplaatst zou willen zien.

Nadere berichtgeving over de aanlevering volgt.

Bezoek aan het Verenigingscentrum in Weesp

Op 26 februari 2005 zal er door het bestuur een bezoek aan het Verenigingscentrum in Weesp georganiseerd worden. Opgave bij Thijs IJzerman, tel.nr. en (e-mail)adres zie achterin.

Het Verenigingscentrum in Weesp herbergt een bibliotheek van duizenden boeken en tijdschriften op genealogisch, heraldisch en historisch gebied, een grote collectie microfiches, een knipseldienst met meer dan 16-miljoen knipsels en een groot aantal biografische collecties, waaronder een enorme collectie bidprentjes. Wanneer u nog nooit in het VC geweest bent, dan is dit een uitgelezen kans. Bezoekers die voor het eerst komen krijgen een korte instructie over wat waar te vinden is.

Losse abonnementen HuppelDePup

Abonnees die geen lid zijn van de NGV worden verzocht het abonnementsgeld over 2005 ad € 8,50 over te maken op Postbankrekening 5563062 van de NGV-afdeling Groningen te Groningen.

Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

- **Voorzitter** J.W.H. van Campen Weidebloemenweg 73 9302 AC Roden
joopvc@ilse.nl 050 – 501 82 14
- **Vice-voorzitter** M.J. IJzerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen
(Afgevaardigde) thijs.ijzerman@planet.nl 050 – 311 97 07
- **Secretaris** R. Ploeger Gritto 16 9728 XJ Groningen
ruploeger@hetnet.nl 050 – 525 15 09
- **Penningmeester** G. Zuidema Zilverlaan 30 9743 RK Groningen
(Plv. afgevaardigde) gertzuidema@cs.com 050 – 577 63 63
- **Bestuurslid** N.T. de Oude Turfsingel 35 9712 KJ Groningen
(DIP) ntdeoude@wxs.nl 050 – 318 95 55
- **Bestuurslid** E.F. van der Laan Valge 3 9965 PD Leens
eilko@tiscall.nl 0595 – 57 19 92

Redactie HuppelDePup

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	hjihartog@wanadoo.nl 050 – 525 33 33
J.B. Kranenborg	Westinghousestraat 36A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Valge 3	9965 PD Leens	0595 – 57 19 92
A. Veldhuis	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veenwouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103	9721 JT Groningen	tkjwagenaar@hotmail.com 050 – 526 67 01
-----------------	-------------------	-------------------	--

Knipseldienst

F. Renssen	Hoofdweg 396	9765 CT Paterswolde	renssen@swnet.nl 050 – 309 40 55
------------	--------------	---------------------	-------------------------------------

Afdelings website www.ngvgroningen.nl

G.J. Kaman-Broekhuizen	Tammingastraat 9	9978 PA Hornhuizen	annet@kaman.nl 0595 – 48 70 74
------------------------	------------------	--------------------	-----------------------------------

Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97					✓							
E. Landzaat	050 – 573 57 74												✓
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07			✓	✓	✓			✓		✓	✓	

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Ruud Ploeger, Grutto 16,
 9728 XJ Groningen